

حکمتیار:

امریکا قصد دارد از

توافق نامهای دوحه عقب‌نشینی کند

اطلاعات روز: گلبدین حکمتیار، رهبر حزب اسلامی می‌گوید که از آخرین اظهارات جو بایدن، رئیس‌جمهور جدید ایالات متحده‌ی آمریکا...

صفحه ۲

کابل‌نان؛

وقتی زندگی به بند نئبان گره می‌خورد

صفحه ۳

سفیر ایران در عراق:

بین‌المللی کردن پرونده

کشته‌شدن سلیمانی و المهندسی

به مصلحت نیست

اطلاعات روز: ایرج مسجدی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در عراق، گفت که متهم اول کشته شدن قاسم سلیمانی و ابومهدی المهندس...

صفحه ۶

آتش‌سوزی مهیب در اسلام‌قلعه؛

ده‌ها میلیون دالر دود شد

وبه‌هوار رفت

صفحه ۸

یادداشت روز

فساد سازمان‌یافته مهم‌ترین عامل فاجعه در اسلام‌قلعه

آقای امرالله صالح، معاون اول ریاست‌جمهوری افغانستان در واکنش به حادثه گمرک اسلام‌قلعه متنی در صفحه فیسبوکش نوشته است «سر باشد کلاه پیدا خواهد شد. از این‌که این حادثه‌ی دلخراش تلفات جانی در قبال نداشته، خوشحالم». همچنین با حادثه‌دیدگان احساس همدردی کرده است. در ادامه او توضیح داده است که «با مقام ولایت هرات صحبت کردم. آن‌ها تلاش زیاد نموده و با مدیریت خوب توانستند از گسترش فاجعه جلوگیری نمایند». ظاهراً آقای صالح تعریف‌شان از مدیریت خوب با معیارهای مدیریت پاسخگو و مسئول کمی متفاوت است و تنها به انجام تحقیق و خاموش کردن آتش محدود می‌شود که نتیجه ملموسی را در بهبود وضعیت آینده یکی از بزرگ‌ترین دالان‌های ترانزیتی کشور و سکتور خصوصی ایجاد نمی‌کند. گمرک اسلام‌قلعه مهم‌ترین دالان‌های ترانزیتی حوزه جنوب‌غرب کشور است. به‌نظر می‌رسد تراکم بیش از اندازه وسایط نقلیه و موترهای حامل مواد سوختی در این مسیر و مقدار زمان توقف این موترها...

۲

پیام رئیس‌جمهور غنی
به مناسبت ۲۶ دلو:

فرصت برای ختم جنگ
و رسیدن به صلح فراهم
شده است

صفحه ۲

راننده‌ی
وزیر دفاع و
پسرش در کابل
کشته شدند

صفحه ۲

کابل و تاشکند برای تطبیق پروژه‌های مشترک «برنامه‌ی عمل» جامع را امضا می‌کنند

اطلاعات روز: محمدحنیف امر، وزیر خارجه‌ی افغانستان با سردار عمرزاکوف، معاون نخست‌وزیر و وزیر سرمایه‌گذاری و تجارت خارجی...

صفحه ۲

رئیس و
هفت کارمند
گمرک ننگرهار
به اتهام فساد
بازداشت شدند

صفحه ۲

تواضع

آموزش سهامی ۲؛ سه‌ماهه‌بندی کانکور در سال ۱۳۹۹ چگونه اجرا شده است؟

عدالت و توازن در آن در نظر گرفته نشده است. پس از آن‌که این طرح در سال ۱۳۹۷ از سوی کابینه حکومت وحدت ملی تأیید شد، اعتراض‌های جدی شهروندان را در پی داشت و بسیاری‌ها آن را در مغایرت با شایسته‌سالاری و تبعیض‌آمیز دانستند. | صفحه ۴

تحلیل

ضرورت تعدیل معاشات کارمندان دولتی

این روزها بودجه ملی افغانستان به یک جنجال میان هر دو قوا بدل شده است که قسمت اعظم این اختلاف‌ها بر سر یکسان‌سازی معاشات کارمندان دولت است و به همین دلیل دوبار مسوده بودجه ملی سال مالی ۱۴۰۰ از سوی مجلس نمایندگان کارت سرخ | صفحه ۷

تواضع

دردسرهای قانون‌مندسازی وسایط «یک‌کلید» آیا از موترهای ضبط‌شده استفاده‌ی «غیرقانونی» می‌شود؟

براساس معلومات ریاست عمومی ترافیک از زمان اعلام تصمیم جلسه شش و نیم صبح به ریاست معاون اول ریاست‌جمهوری تا حالا حدود ۱۸ هزار وسیله نقلیه‌ی «یک‌کلید» در کابل و ۱۳ هزار از این گونه وسایط در سایر ولایات «جواز سیر»، «اسناد» و «تمبر پلیت» دریافت کرده است.

امرالله صالح معاون اول رئیس‌جمهور در ۱۰ قوس در جلسه شماره ۳۹ از ثبت موترهای بی‌اسناد و بی‌پلیت خبر داد و گفت که ثبت این گونه وسایط نقلیه «۱۰ برابر» افزایش می‌یابد. آقای صالح همچنین در یادداشت ۴۴ هم در صفحه فیسبوکش چنین نگاشته است: «قرار گزارش داده‌شده ۷۰۰۰ عراده موتر بی‌اسناد که اکنون در اختیار وزارت داخله است و به ولسوالی‌ها توزیع می‌شود. وقتی مالکان اسناد این موترها را...

۳

بسته‌های ویژه اینترنتی برای
بلاک‌های رهائشی و خانه‌های انفرادی

ادامه‌یادداشت‌روز

گاهی چندین هفته) عامل اصلی حادثه است. در قانون گمرکات این طور آمده است که این موترها باید در طی یک روز کاری ترخیص شوند. اما فساد موجود در گمرک و مافیای قدرتمندی که این گمرک را کنترل می‌کند، مانع از آن می‌شود که یک موتر در زمان تعیین‌شده از این گمرک ترخیص شود. عامل مهم دیگری که موجب می‌شود موترها هفته‌ها در این گمرک باقی بمانند، زیرساخت‌های این گمرک است. در نتیجه‌ی مدیریت ضعیف و موجودیت فساد، همچنین نبود زیرساخت‌های اساسی در این گمرک، موجب بروز حادثه شده است. حادثه‌ای که ابعاد خسارات آن بزرگ است و دود آن به چشم مردم می‌رود.

بنابر گزارش‌ها حدود ۵۰۰ تانکر مواد سوختی طعمه حریق شده است. اگر از زیان‌های زیست‌محیطی آتش‌سوزی مواد سوختی، صرف‌نظر کنیم، برآوردهای ابتدایی حادثه نشان می‌دهد که بالغ بر ۵۰ میلیون دالر به سکتور خصوصی، خسارت وارد شده است. ابعاد این خسارت همچنین، قطع برق در ولایت هرات و به‌صورت ملموس‌تر، افزایش قیمت مواد سوختی در افغانستان بود. پیش‌بینی می‌شود طی روزهای آینده قیمت مواد سوختی در برخی از ولایت‌های کشور همچنان افزایش یابد.

وزارت ترانسپورت، اداره استاندارد، ریاست عمومی گمرکات، ولات هرات، مهم‌ترین نهادهایی هستند که به‌نظر می‌رسد در فاجعه گمرک اسلام‌قلعه تلاش می‌کنند دیگری را مقصر جلوه دهند. واقعیت این است که گمرک اسلام‌قلعه را بیش از آن‌که دولت افغانستان و سازمان‌های مربوطه‌اش، اداره و کنترل کنند، مافیای گسترده‌ای که اتفاقاً نهادهای مذکور بخش جدایی‌ناپذیر از فساد سازمان‌یافته درون آن می‌باشند، کنترل می‌کنند. این فساد سازمان‌یافته و عدم نظارت دولت و نهادهای ملی و نظارتی دلیل واضحی است برای طولانی‌بودن صف‌های موترهای سوختی در این گمرک حیاتی کشور.

به‌دلیل بی‌کفایتی بخش دولتی در تأمین زیرساخت‌های مناسب و همچنین وجود فساد گسترده و سازمان‌یافته، بخش خصوصی افغانستان طی این حادثه بیشترین آسیب را دیده است. پرسش اساسی این است که با منطبق آقای صالح «سر باشد کلاه پیدا خواهد شد» چگونه ضررهای بخش خصوصی جبران خواهد شد؟ آیا بی‌کفایتی نهادهای مسئول در این زمینه با این منطبق جبران خواهد شد؟ پیامدهای زیست‌محیطی و اقتصادی‌ای را که این حادثه به مردم افغانستان و اقتصاد آنان طی روزهای آینده خواهد زد چه کسی جبران خواهد کرد؟ حکومت باید جبران این زیان بزرگ اقتصادی را بپردازد. براساس قانون حکومت مسئول حفاظت از اموال تاجران در گمرکات است. به همین دلیل مالیات می‌گیرد.

به‌نظر می‌رسد زمان بازنگری جدی در سیستم گمرکات، مدیریت مؤثر و کارآمد گمرکی فرا رسیده باشد. این حق مردم است که از امکانات و خدمات حداقلی در این زمینه برخوردار باشند. گمرک اسلام‌قلعه غرق در فساد است. شبکه‌ی پیچیده‌ای از فساد سازمان‌یافته و مافیای این گمرک را مدیریت می‌کند و ارگان‌های دولتی نقش مهمی در تولید این فساد عریان دارند. باید نهادهای افراد و کسانی که در حادثه آتش‌سوزی نقش داشتند، شناسایی و محاکمه شوند. تکرار چنین فاجعه‌ای پیامدهای جبران‌ناپذیر اقتصادی و اجتماعی را به دنبال دارد. نارضایتی عمومی از مدیریت ضعیف و فساد گسترده در این گمرک، کارد را به استخوان مردم رسانده است.

اطلاعات روز: رییس‌جمهور اشرف غنی در پیامی به مناسبت ۲۶ دلو، سی‌ودومین سال‌روز اخراج قشون سرخ شوروی از افغانستان، گفته است که اکنون فرصت ختم جنگ و رسیدن به صلح در این کشور فراهم شده است.

آقای غنی در این پیام ویدیویی همچنان گفته است که فرصت برای صلحی فراهم شده است که در آن نهادهای نظامی و غیرنظامی حفظ و بیشتر از پیش تقویت شود و زنان، جوانان و تمام اقشار مردم از آن بهره‌مند شوند.

به گفته‌ی غنی، هدف از «جهاد برحق» مردم افغانستان این بود که پس از خروج نیروهای شوروی، در افغانستان یک نظام به خواست مردم به میان بیاید تا نهادهای ملی و نظامی را تقویت و از آن حفاظت کند. غنی در عین حال گفته است که به دلیل

این که خروج نیروهای شوروی از افغانستان مسئولانه نبود و هیچ تدبیری برای آینده‌ی کشور در نظر گرفته نشده بود، افغانستان به یک «جنگ داخلی چندبُعدی» درگیر شد که در نتیجه‌ی آن نیروهای امنیتی، نهادهای ملی و زیربنای افغانستان از هم پاشید.

رییس‌جمهور غنی تأکید کرده است که از درس‌های گذشته باید آموخته شود. او افزوده است: «حالا هم تدبیر، وحدت و یک‌پارچگی ما این نظر را که گفته می‌شود افغانستان به صلح نخواهد رسید، غلط ثابت خواهد کرد. ما به صلح خواهیم رسید به صلح دوامدار و صلحی که در آن عزت هر افغان نهفته باشد.»

در همین حال، عبدالله عبدالله رییس شورای عالی مصالحه‌ی ملی نیز در پیامی به همین مناسبت، ابراز امیدواری کرده است

پیام رییس‌جمهور غنی به مناسبت ۲۶ دلو:

فرصت برای ختم جنگ و رسیدن به صلح فراهم شده است

و دفاعی با جنگ‌جویان گروه طالبان در بخش‌های مختلف کشور گرم است. مذاکرات صلح میان دولت جمهوری اسلامی افغانستان و گروه طالبان در دوحه مدتی است که به «بُن‌بست نسبی» رسیده و از هفته‌ها به این طرف هیچ نشست رسمی میان هیأت‌های مذاکره‌کننده‌ی دو طرف برگزار نشده است.

دولت افغانستان گروه طالبان را به فرار از میز مذاکره متهم می‌کند، درحالی که گروه طالبان هیأت مذاکره‌کننده‌ی جمهوری اسلامی افغانستان را فاقد صلاحیت برای مذاکره می‌داند.

مقام‌های دولت افغانستان اما بارها این ادعای گروه طالبان را رد کرده و گفته‌اند که صلاحیت کامل برای هیأت مذاکره‌کننده داده شده تا در مورد آجنداهای مطرح شده، با طالبان رایزنی کند.

رییس و هفت کارمند گمرک نگرهار به اتهام فساد بازداشت شدند

در همین حال، ضیاءالحق امرخیل، والی نگرهار می‌گوید که تنها پنج نفر به‌شمول حشمت‌الله علی‌زی، رییس گمرک این ولایت به اتهام فساد بازداشت شده‌اند. آقای امرخیل همچنان می‌گوید که این افراد به دلیل طی مراحل کردن اسناد در نبود موترهای یک کلید بازداشت شده‌اند. پیش از این نیز نیروهای قطعه ویژه مبارزه با جرایم سنگین، ۳۰ کارمند ریاست گمرک نگرهار را به اتهام فساد بازداشت کرده بودند.

حکمتیار:

امریکا قصد دارد از توافق‌نامه‌ی دوحه عقب‌نشینی کند

کشیده است، کار خواهد کرد. پیش از آقای بایدن، لیندزی گراهام سناتور جمهوری‌خواه امریکایی و جنرال مک کنزی فرمانده سنتکام (ستاد فرماندهی مرکزی امریکا) نیز اظهاراتی را در مورد خروج نیروهای امریکایی از افغانستان مطرح کرده بودند.

لیندزی گراهام گفته بود که نیروهای امریکایی در زمان پیش‌بینی شده در توافق‌نامه‌ی امریکا با طالبان، افغانستان را ترک نخواهند کرد. جنرال مک کنزی نیز گفته بود که خروج نیروهای امریکایی از افغانستان باید مبتنی بر شرایط باشد. در مقابل، گروه طالبان بر خروج نیروهای خارجی از افغانستان تا ماه می تأکید کرده و گفته است که عملی‌سازی توافق‌نامه‌ی طالبان همچنان گفته‌اند در صورتی که نیروهای خارجی در زمان تعیین‌شده از افغانستان خارج نشوند، حملات بر این نیروها را از سر خواهند گرفت.

این کشور هیچ انتخاب دیگری جز خارج شدن از افغانستان ندارد.

حکمتیار تأکید کرد که جو بایدن نه با ادامه‌ی جنگ در افغانستان می‌تواند دست‌آورد داشته باشد و نه هم با نقض توافق‌نامه‌ی دوحه. به باور او، آقای بایدن نمی‌تواند با فشار طالبان را وادار به «تنازل» کند.

گبدین حکمتیار این اظهارات را درحالی مطرح می‌کند که دولت جدید ایالات متحده‌ی امریکا به رهبری جو بایدن اعلام کرده است که توافق‌نامه‌ی دوحه را بازنگری می‌کند.

دولت جو بایدن گفته است که می‌خواهد ببیند که آیا طالبان به تعهداتش در قبال قطع ارتباط با گروه‌های تروریستی، کاهش خشونت در افغانستان و مذاکرات معنی‌دار با دولت افغانستان و دیگر طرف‌های دخیل پایبند بوده یا خیر.

توافق‌نامه‌ی دوحه در دهم حوت سال گذشته‌ی خورشیدی توسط زلمی

اطلاعات روز: گلبدین حکمتیار، رهبر حزب اسلامی می‌گوید که از آخرین اظهارات جو بایدن، رییس‌جمهور جدید ایالات متحده‌ی امریکا در مورد افغانستان چنین برداشت می‌شود که امریکا قصد عقب‌نشینی از توافق‌نامه‌ی دوحه را دارد.

آقای حکمتیار که دیروز (یک‌شنبه، ۲۶ دلو) در مراسم سی‌ودومین سال‌روز اخراج قشون سرخ شوروی در کابل صحبت می‌کرد، همچنان گفت که عقب‌نشینی امریکا از توافق‌نامه‌ی دوحه هیچ توجیه عقلانی، منطقی و اخلاقی ندارد.

به گفته‌ی حکمتیار، توافق‌نامه‌ی دوحه، توافق‌نامه‌ی یک شخص با طالبان نه، بلکه توافق‌نامه‌ی نظام و دولت امریکا با این گروه است و نباید اختلافات حزبی و شخصی جو بایدن با دونالد ترامپ رییس‌جمهور پیشین امریکا، باعث شود که قصر سفید از این توافق‌نامه عقب‌نشینی کند.

او امضای توافق‌نامه‌ی دوحه میان امریکا و طالبان را ضرورت امریکا خواند و گفت که

خلیل‌زاد نماینده‌ی ویژه‌ی امریکا در امور صلح افغانستان و ملا عبدالغنی برادر معاون سیاسی و رییس دفتر طالبان در قطر به امضا رسید. براساس این توافق‌نامه، امریکا تعهد سپرده است که تمام نیروهایش را تا ماه می سال جاری میلادی (۲۰۲۱) از افغانستان خارج می‌کند. در مقابل، طالبان نیز تعهد سپرده‌اند که به هیچ گروهی اجازه‌ی استفاده از خاک افغانستان علیه کشورهای دیگر را نمی‌دهند.

از سوی هم، جو بایدن چند روز پیش در نخستین دیدارش از وزارت دفاع امریکا (پنتاگون) گفته بود که می‌تواند مسأله‌ی مهلت خروج نیروهای این کشور از افغانستان در ماه می سال جاری میلادی را کنار بگذارد.

بایدن همچنان گفته بود که بر دیپلماسی به‌عنوان ابزار نخست دولت‌داری امریکا تأکید دارد و برای پایان دادن «مسئولانه» به جنگ‌هایی که در جهان بسیار به درازا

راننده‌ی وزیر دفاع و پسرش در کابل کشته شدند

فردوس فرامرز، سخن‌گوی فرماندهی پولیس کابل به روزنامه اطلاعات روز گفت که قضیه زیر بررسی قرار دارد. به گفته‌ی او، احتمال می‌رود که این رویداد از اثر اختلافات خانوادگی اتفاق افتاده باشد.

یک منبع امنیتی دیگر به روزنامه اطلاعات روز می‌گوید که محمدافضل و پسرش با ضرب گلوله کشته شده‌اند.

وزارت دفاع ملی هنوز به گونه‌ی رسمی در این مورد چیزی نگفته است.

اطلاعات روز: محمدافضل از افسران ارتش و پسر پنج ساله‌اش در ساحه‌ی مکروربان چهارم، از مربوطات ناحیه‌ی نهم شهر کابل کشته شده‌اند. این رویداد دو شب پیش (شنبه، ۲۵ دلو) رخ داده است.

گفته شده که محمدافضل راننده‌ی اسدالله خالد، وزیر دفاع ملی بوده است. او باشنده‌ی ولایت کاپیسا است. پولیس کابل وقوع رویداد را تأیید کرده، اما می‌گوید که هنوز نوعیت رویداد مشخص نشده است.

کابل و تاشکند برای تطبیق پروژه‌های مشترک «برنامه‌ی عمل» جامع را امضا می‌کنند

مشترک همکاری کنند. این درحالی است که افغانستان، اوزبیکستان و پاکستان نقشه‌ی راه و سند برنامه‌ریزی و ساخت راه آهن مزارشریف – کابل – پیشاور را در همایشی در شهر تاشکند، پایتخت اوزبیکستان امضا کرده بودند.

براساس معلومات وزارت خارجه، با ایجاد این خط آهن، گام مهمی در راستای اتصال و گسترش همکاری‌های منطقه‌ای برداشته شده است و رویای مشترک «اتصال آسیای مرکزی با آسیای جنوبی از طریق افغانستان» تحقق می‌یابد.

حمل‌ونقل جاده‌ای میان افغانستان و اوزبیکستان، ارائه‌ی خدمات طبی و آموزشی در مرز ولایت سرخان‌دریا و ترمذ، افزایش صادرات زراعتی افغانستان، امکان‌سنجی سرمایه‌گذاری در معادن افغانستان، احیای آبدات فرهنگی و هنری و حفظ میراث‌های فرهنگی مشترک از دیگر پروژه‌های شامل برنامه‌ی عمل هستند.

وزارت خارجه در ادامه گفته که قرار است یک گروه پالیسی‌ساز در سطح رهبری افغانستان و اوزبیکستان و یک گروه تخنیکی شامل ۲۶ نهاد سکتوری از دو کشور در راستای اجرای پروژه‌های

به نقل از خبرنگار، این برنامه‌ی عمل، زمینه را برای تطبیق پروژه‌های مهم در عرصه‌های تجارت، ترانزیت، زراعت، انرژی، معادن و همکاری‌های آموزشی و فرهنگی مساعد خواهد کرد.

وزارت خارجه همچنان گفته است که عملی‌سازی نقشه‌ی راه آهن مزارشریف – کابل – پیشاور، تسریع برای عملی‌سازی پروژه‌ی لین انتقال برق ۵۰۰ کیلوولت سرخان – پلخمزی، ارتقای حجم تجارت دوجانبه و ایجاد زون آزاد تجاری در ترمذ از پروژه‌های شامل برنامه‌ی عمل هستند. همچنان گفته شده است که رشد

اطلاعات روز: محمدحنیف اتمر، وزیر خارجه‌ی افغانستان با سردار عمرزاکوف، معاون نخست‌وزیر و وزیر سرمایه‌گذاری و تجارت خارجی اوزبیکستان در مورد تطبیق پروژه‌های مشترک میان دو کشور گفت‌وگو کرده و روی نهایی‌سازی یک «برنامه‌ی عمل» جامع به توافق رسیده‌اند. در خبرنامه‌ی وزارت خارجه آمده است که این گفت‌وگو شب گذشته (شنبه، ۲۵ دلو) از طریق ویدیوکنفرانس انجام شده است. براساس تصمیم دو طرف، قرار است تا ده روز آینده این برنامه‌ی عمل نهایی و امضا شود.

دردسره‌های قانون‌مندسازی وسایط «یک‌کلید»

آیا از موترهای ضبط‌شده استفاده «غیرقانونی» می‌شود؟

هادی خوش‌نویس

براساس معلومات ریاست عمومی ترافیک از زمان اعلام تصمیم جلسه شش و نیم صبح به ریاست معاون اول ریاست جمهوری تا حالا حدود ۱۸ هزار وسیله نقلیه «یک‌کلید» در کابل و ۱۳ هزار از این گونه وسایط در سایر ولایات «جواز سیر»، «اسناد» و «تمبر پلیت» دریافت کرده است.

ام‌الله صالح معاون اول رییس‌جمهور در ۱۰ قوس در جلسه شماره ۳۹ از ثبت موترهای بی‌اسناد و بی‌پلیت خبر داد و گفت که ثبت این گونه وسایط نقلیه «۱۰ برابر» افزایش می‌یابد. آقای صالح همچنین در یادداشت ۴۴ هم در صفحه فیسبوکش چنین نگاشته است: «قرار گزارش داده شده ۷۰۰ عراده موتر بی‌اسناد که اکنون در اختیار وزارت داخله است و به ولسوالی‌ها توزیع می‌شود. وقتی مالکان اسناد این موترها را تکمیل کرده و در اختیار دولت قرار دادند و در مدت سه روز موترهای شان پس داده می‌شود.»

در شکایتی که به روزنامه اطلاعات روز رسیده، یکی از شهروندان کابل مدعی است که با وجودی که اسناد موترش را تکمیل کرده است اما بیشتر از یک ماه می‌شود که نتوانسته موترش را به‌دست بیاورد.

محمدبصیر اکرمی می‌گوید که مسئولان در وزارت داخله از موترش به گونه‌ی «غیرقانونی» استفاده می‌کند.

یک ماه سرگردانی

موتر «بی‌ام‌دبلیو BMW» مدل ۲۰۰۶ محمدبصیر اکرمی پیش از تصمیم جلسه شش و نیم صبح در ارتباط به ثبت موترهای بی‌اسناد توسط ریاست تحقیقات جنایی فرماندهی پولیس کابل ضبط شده و به ریاست تحقیقات جنایی منتقل گردید. آقای اکرمی می‌گوید که موترش را به‌دلیل نداشتن اسناد در یک موترفروشی در کمپنی ایستاد کرده بود تا تصمیم دولت در مورد موترهای بی‌اسناد مشخص شود تا این که ریاست تحقیقات جنایی کابل این موتر را ضبط کرد.

محمدبصیر اکرمی می‌گوید که اسناد موترش را تکمیل کرده و باید برای تحویل محصول به گمرگ کابل، موترش حاضر باشد اما رییس هدف‌گیری (انتک) وزارت داخله با استفاده «غیرقانونی» از موترش حاضر نیست آن را تحویلش بدهد: «به گمرگ کابل مراجعه کرده و موترم را ثبت جدول کردم. پروسه عدم مسئولیت ترافیک امنیت

و مالیه تمام شد و به من تماس گرفتند که موترم را برای محصول به گمرگ ببرم. بعد از آن طی عریضه‌ای به وزارت داخله از آن‌ها خواستم اسنادم را مطالعه کنند.»

آنچه آقای اکرمی می‌گوید او اسناد موترش را تکمیل کرده است اما بیشتر از یک ماه است که نتوانسته موترش را به دست آورد. براساس گفته‌های محمدبصیر موترش را در حال حاضر امید صدیقی، رییس هدف‌گیری (انتک) وزارت داخله که قبلاً رییس دفتر معینیت ارشد امنیتی وزارت داخله بود به‌گونه‌ی «غیرقانونی» استفاده می‌کند: «بعد از بررسی اسناد موتر، وزارت داخله و مکتوبی که توسط ریاست کشف و اوپراتیفی این وزارت برایم داده شد گفته شد که موترم را از نزد رییس انتک وزارت داخله به نام امید صدیقی که استفاده می‌کند تسلیم شوم.»

در عریضه که محمدبصیر اکرمی به وزارت داخله فرستاده است در بخشی از آن گفته شده است: «موترم که فعلاً رییس دفتر معینیت وزارت داخله از آن استفاده می‌نماید از شما خواهشمندم تا به‌منظور طی مراحل گمرگی موترم رها گردد تا مشکلاتم از این ناحیه مرفوع

محمدبصیر اکرمی می‌افزاید که برای بازپس‌گیری موترش بارها تلاش کرده تا موترش را به‌دست آورد اما هیچ‌کس به دادش نرسیده و نتوانسته کمکش کند و در موردی به او گفته شده که زورشان به معین ارشد امنیتی نمی‌رسد و آن‌ها تا جایی که صلاحیت داشتند کارشان را انجام دادند

گردد.» در حکم وزیر داخله تاریخ ۲۳ قوس ۱۳۹۹ در این مورد گفته شده است: «ریاست کشف و مبارزه با جرایم طبق طرز‌العامل و در روشنایی قوانین در زمینه اجراءات بدارید.»

آقای اکرمی می‌گوید با وجودی که از مقام اول اداره حکم گرفته و کارش را قانونی پیش برده است اما هنوز نتوانسته موترش را به‌دست آورد. به گفته‌ی محمدبصیر، امید صدیقی با سؤاستفاده از موقف و مقامش وسایط شخصی افراد را «قبضه» کرده و استفاده «غیرقانونی» می‌کند: «رییس انتک دو هفته است که هیچ‌کس مرا به دفترش اجازه نمی‌دهد. هر وقت می‌روم می‌گوید که رییس با معین ارشد امنیتی جلسه دارد. معاون اداری‌اش برایم گفت «موترت ضبط شده و نمی‌دهم.» با وجودی که از شخص اول اداره احکام دارم و کارم قانونی پیش رفته اما این نفر سرکشی از امر و قانون می‌کند.»

در مکتوب شماره ۳۳۰۹/۳۳۱۶ مدیریت عمومی کشف و تعقیب به ریاست تحقیقات جنایی فرماندهی پولیس کابل گفته شده است: «مالک عراده اسناد ثبت گمرگی خود را ارایه نموده و خواهان تسلیمی واسطه خویش گردیده است و جریان به مقام شما نگاشته شده و هر طور لازم می‌دانید هدایت فرمایید.»

محمدبصیر اکرمی می‌افزاید که برای بازپس‌گیری موترش بارها تلاش کرده تا موترش را به‌دست آورد اما هیچ‌کس به دادش نرسیده و نتوانسته کمکش کند و در موردی به او گفته شده که زورشان به معین ارشد امنیتی نمی‌رسد و آن‌ها تا جایی که صلاحیت داشتند کارشان را انجام دادند: «هرجای رقیم هیچ‌کس از احکام و امضای خود دفاع نتوانست. می‌گویند که کارشان را انجام داده و نفر که موترش را گرفته نفر معین ارشد امنیتی است و زورشان به او نمی‌رسد.»

آقای اکرمی می‌گوید که از موترش حمیدالله ولد خان آغا که راننده‌ی امید صدیقی رییس هدف‌گیری (انتک) وزارت داخله است استفاده می‌کند: «چیزی کم یک ماه می‌شود موتر مرا امید صدیقی رییس انتک نمی‌دهد و خودش از آن استفاده می‌کند.»

رد اتهام

امید صدیقی رییس هدف‌گیری (انتک) وزارت داخله استفاده شخصی از موتر محمدبصیر اکرمی را رد کرده، می‌گوید که آن‌ها مطابق قانون عمل می‌کنند. آقای صدیقی می‌گوید که موتر محمدبصیر اکرمی پیش از تصمیم جلسه شش و نیم صبح معاون نخست ریاست جمهوری گرفته شده است. به گفته‌ی رییس هدف‌گیری وزارت داخله آقای اکرمی با موتر بی‌اسنادش «گشت‌وگذار» می‌کرد به این خاطر توسط پولیس ضبط شده است: «در میثاق امنیتی گفته شده بود که در وظایف اوپراتیفی از موترهای بی‌اسناد استفاده شود. محمدبصیر باید به اداره مراجعه کند و قانون وضاحت می‌دهد که موترش را پس بدهد یا نه.»

آنچه که آقای امید صدیقی می‌گوید که در میثاق امنیتی از موترفروشی‌های «غیرقانونی» ساحه کمپنی به عنوان مکانی یاد شده است که در آن موترهای سرقتی و دزدی‌شده خرید و فروش می‌شود جمع‌آوری شود و موتر آقای محمدبصیر اکرمی به این دلیل توسط پولیس ضبط شده است: «طرز‌العامل از روزی که تصویب و انفاذ می‌شود قابل تطبیق است. سه ماه پیش از هدایت معاون اول این موتر گرفته شد و موترش پیش من نبوده و در وظایف اوپراتیفی است چیزی که در میثاق درباره آن گفته شده استفاده می‌شود. مه برایش مسیح کردم که به اداره «انتک» مراجعه کند هر چه قانون گفت مطابق به آن اجراء کند. پشت دروازه دفترم کسی دو هفته نه بلکه دو ساعت هم منتظر نمانده است.»

براساس معلومات ریاست عمومی ترافیک از زمان تصمیم برای ثبت وسایط بی‌اسناد و «یک‌کلید» تا حالا حدود ۱۸ هزار واسطه نقلیه «یک‌کلید» در کابل و ۱۳ هزار در سایر ولایات توانسته‌اند جواز سیر، اسناد و پلیت دریافت کنند. ریاست عمومی ترافیک می‌گوید موترها و وسایط که اسناد ندارند و شامل احصاییه نشده است غیرقانونی بوده و توسط این ریاست متوقف می‌شود.

کابل نان

وقتی زندگی به بند تئبان گره می‌خورد

روی دستانم افتاده بود، گویی منتظر بود، دستانم را داخل جیبم ببرم. نه، من واقعاً هیچ حرفی برای گفتن نداشتم. از پرسیدن باقی سوال‌هایم خجالت کشیدم. باهم خداحافظی کردیم.

فردای آن روز به کوتاه‌سنگی رفتم تا فردی را ببابم که بند شلوار می‌فروشد. می‌خواستم از بازار شلواربندفروشی سردربیاورم و قصه‌های ناگفته‌ی بابه را تکمیل کنم. در کوتاه‌سنگی، در سیاهی سایه‌ی پیش روی «مارکت زدران» چهار-پنج مرد شلواربند می‌فروختند. به یکی از آن‌ها سلام کردم. وقتی یک شلواربند را سه برابر بازار قیمت «بیع» کرد، چانه زد. در عوض سر صحبت میان ما باز شد. او با یک اعتراض سر صحبت را باز کرد. اعتراض این بود که چرا «شلواربند» می‌گوییم؛ شلوار که بند ندارد، با کمربند بسته می‌شود. می‌گفت، ایزاربند هم درست نیست. چون هیچ‌کس به خیاطی نمی‌گوید، برایم پیراهن‌ایزار بدوز، می‌گوید پیراهن‌تئبان بدوز. این‌ها «بند تئبان» است.

خندیدم و گفتم: «ادبیات خیلی قوی است!»

گفت: «من شعر و شاعری را خیلی دوست دارم. در دوران مکتب خودم شعر می‌گفتم.»

گفتم: «نه؛ حتماً شوخی می‌کنی!»

گفت: «مگر همراهت شوخی دارم؟ من چند سال معلم بودم. در سال ۹۲ از رشته‌ی گرافیک دیزاینینگ از دانشگاه کابل فارغ شده‌ام. سیستم انترچینج زبان انگلیسی را هم تمام کرده‌ام. اول استریم‌لاین را

از مربوطات مرکز بامیان بود. چند سال است که در دشت برچی زندگی می‌کند. در این سال‌ها از راه فروش ایزاربند، دستکش لباس‌شوی و دستمال کاغذی مرطوب در خیابان‌ها و سر چهارراهی‌ها زندگی‌اش را می‌گذراند. دخترانش ازدواج کرده و تنها پسرش در سال اول ریاست‌جمهوری اشرف غنی راه مهاجرت در پیش گرفته است. او پس از چند سال کار در ایران راهی اروپا شده و حالا بابه خبر ندارد که در ترکیه است یا یونان و یا جای دیگر؛ فقط همین قدر می‌داند که در یک کمپ به‌سر می‌برد. درحالی‌که پدر پسرش در کابل مریض است. هر قدر پولی که از دست‌فروشی گیرش می‌آید، در دوافروشی‌ها از دستش می‌رود. باید مدام دوا مصرف کند. دوایش هم سخت‌یاب است، فقط در یک دواخانه در «شهر نو» پیدا می‌شود.

صبح آن بعدازظهری که من بابه را دیدم، با ۱۵ صد افغانی از برچی به مندوی رفته بود: «چند روز به‌خاطر مریضی در خانه روی بستر بودم. امصبح یک پانزده صد افغانی در جیبم بود. گفتم توکل به خدا می‌روم مندوی ایزاربند می‌خرم. شاید پول گولی‌هایم را پیدا کنم. چون کرایه‌ی ملی‌بس پیشم نماند، از آن طرف پیاده آمدم.»

چون ده روپیه در جیبش نمانده بود، از مندوی تا پل سرخ پیاده آمده بود. دلیل خیرخیر سینه و ریزش عرق‌هایم همین بود. می‌خواستم بپرسم بیماری‌اش چیست؟ اما او زودتر از من پرسید: «کدام گفتنی داری؟» وقتی این سوال را پرسید، مردمک چشمانش

سهراب سروش

بعدازظهر چند روز پیش، کنار خیابان عمومی کارته چهار پیرمردی را دیدم که خودش را «شلواربند» بار کرده بود. شلواربندها بسته‌بسته از روی شانه‌ها، بازوها و آرنج‌هایش آویزان بود. شش هفت نوع بود. رنگ بیشترشان مثل رنگ ریش پیرمرد سفید بود. پیرمرد ریش‌سفید تند و مصمم راه می‌رفت که من سر راهش ایستادم و گفتم: «بابه، چند دقیقه صبر می‌کنی، چند تا سوال پرسان کنم؟»

صبر کرد و باهم گفت‌وگویی کوتاهی داشتیم. حین گفت‌وگو دانه‌های عرق از زیر لب کلاه کشی‌اش بیرون می‌آمد، از روی پیشانی‌اش می‌لغزید، از حاشیه‌ی چشمانش می‌گذشت، بزرگ‌تر می‌شد و به سرعت داخل تارهای ریشش گم می‌شد. از رد آن خط‌های باریکی روی گونه‌هایم به‌جا می‌ماند که دانه‌های بعدی عرق از اطراف آن سرازیر می‌شدند، آن قدر که او مجبور شد، بسته‌های شلواربند را جابه‌جا کرده، از درون یکی از جیب‌هایم دستمالی بیرون بیاورد و صورتش را تمیز کند. تمام آن مدت نفس‌های تند و صداداری می‌کشید. در هر دم و بازدم سینه‌اش غیغ‌غی می‌کرد و سرفه‌اش می‌گرفت. به‌نظر می‌آمد سینه‌قیدی دارد. من این سوال‌ها را از او پرسیدم: «شلواربندها را از کجا می‌خری؟ چند سال می‌شود این کار را می‌کنی؟ از کجا هستی؟ کجا زندگی می‌کنی؟ چند بچه داری؟ و بچه‌هایت کجاست؟» براساس جواب‌هایم، بابه از روستایی به‌نام «سراسیه»

می‌خواندم، بعد انترچینج را شروع و تمام کردم. اسمش «عبدالله» بود. با عبدالله در حدود بیست دقیقه‌ای حرف زد. از حرف‌هایم طوری احساس می‌شد که درس‌هایم را در دانشگاه کابل خوب یاد نگرفته است. اما آدم منطقی، باسواد و بدبختی بود. ۳۴ سال پیش در کابل به دنیا آمده است. در دوران طالبان به زادگاه پدری‌اش در بهسود می‌رود. در دوران ریاست‌جمهوری حامد کرزی، چند سالی را در یک مکتب در بهسود معلمی می‌کند. بعد به کابل می‌آید. انگلیسی می‌خواند و دانشگاه می‌رود. از رشته‌ی گرافیک دیزاین فارغ می‌شود، ولی هیچ وقت نمی‌تواند از آن رشته به نان و نوایی برسد. از دواج می‌کند و چندسالی را به انجام شغل‌های گوناگون در این‌جا و آن‌جا سپری می‌کند. تا این‌که به‌عنوان «نگهبان شب» در وزارت زراعت و مالداری مشغول به کار می‌شود. پس از دو سال نگهداری در آن‌جا، در آغاز شیوع ویروس کرونا از آن کار نیز بیکار می‌شود. از آن پس به دنبال کار، خود را به هر دری که می‌زند، به دیوار برمی‌خورد. سرانجام خودش را بندتئبان بار می‌کند و به خیابان می‌آید تا کرایه‌ی خانه و خرج زن و دو فرزندش را پیدا کند. او گفت جز در روزهای پیش از سه عید، خودش را بکشی، بیشتر از صد افغانی در روز از فروش بند تئبان فایده نمی‌کنی. این جمله‌ی او جواب بیشتر سوال‌هایم در مورد «پیرمرد» نیز بود. این‌جا کابل جان است.

عصمت‌الله سروش
گزارشگر

یافته‌های روزنامه اطلاعات روز نشان می‌دهد اجرای طرح سهمیه‌بندی کانکور که براساس آن ۲۵ درصد ظرفیت پذیرش رشته‌های طب، انجینیری، اقتصاد، حقوق، کمپیوتر ساینس و زراعت ۱۴ دانشگاه براساس سهمیه‌بندی پر شود، با کاستی‌ها و پرسش‌های جدی همراه است و عدالت و توازن در آن در نظر گرفته نشده است.

پس از آن که این طرح در سال ۱۳۹۷ از سوی کابینه حکومت وحدت ملی تأیید شد، اعتراض‌های جدی شهروندان را در پی داشت و بسیاری‌ها آن را در مغایرت با شایسته‌سالاری و تبعیض‌آمیز دانستند. بررسی اطلاعات روز از طرح و اجرای سهمیه‌بندی کانکور در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که این طرح هرچند از ابتدا ناقص بود، تطبیق آن نیز مشکل دارد و به ولایت‌ها براساس یک فرمول واحد که در آن عدالت و توازن در نظر گرفته شود، سهم داده نشده است.

یکی از اهداف طرح، توجه به ولایت‌های توسعه‌نیافته گفته شده بود، اما بررسی اطلاعات روز در دو سال اخیر نشان می‌دهد که به ولایت‌های توسعه‌نیافته بیشتر سهم داده شده است. همچنان حکومت و نهادهای مربوط به تحصیلات عالی در جریان دو سال اخیر سه اقدام مشخص را روی دست گرفته که نشان می‌دهد این طرح بیشتر به نفع کوچی‌ها است و می‌خواهد کوچی‌ها بیشتر از این طرح مستفید شوند.

برسی نمرات کانکور داوطلبانی که در آزمون کانکور سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ براساس سهمیه‌بندی وارد دانشگاه‌های مهم کشور شده‌اند، به مراتب پایین‌تر از نمرات کسانی‌ست که بدون سهمیه وارد این دانشگاه‌ها شده‌اند. کسانی که براساس سهمیه کامیاب شده‌اند، نمرات‌شان در قعر جدول قرار دارد. همچنان استادان دانشگاه‌ها می‌گویند که وضعیت درس و توانایی دانشجویانی که براساس سهمیه وارد دانشگاه‌ها شده‌اند، بسیار خراب است و اکثر این دانشجویان نمی‌توانند درس‌های دانشگاه را پیش ببرند. شماری از آن‌ها پس آن که متوجه می‌شوند، نمی‌توانند درس‌های دانشگاه را پیش ببرند، ترک تحصیل می‌کنند، شماری تأجیل می‌گیرند و شمار اندک که باقی می‌مانند بعد از چانس‌های متعدد به سختی می‌توانند ترم‌های دانشگاه را پشت‌سر بگذارند.

داوطلبانی که با نمرات بسیار پایین وارد دانشکده‌ها و دانشگاه‌های مهم کشور می‌شوند و بعداً نمی‌توانند تحصیلات‌شان را پیش ببرند، در دو مرحله فرصت تحصیل را از جوانانی می‌گیرند که شایستگی و توانایی دارند.

در کانکور ۱۳۹۸ خورشیدی ۷۲۲ کوچی و در کانکور ۱۳۹۹ خورشیدی ۲۱۷ کوچی مخصوص سهمیه‌بندی در دانشگاه‌ها خالی مانده است. همچنان بررسی اطلاعات روز نشان می‌دهد که سهم برخی ولایت‌ها در کانکور ۱۳۹۹ نسبت به کانکور ۱۳۹۸ بدون در نظر گرفتن معیار واحد و عادلانه افزایش یافته، اما سهم بیشتر ولایت‌ها تغییر نکرده است.

مطابق طرح سهمیه‌بندی برای کانکور ۱۳۹۹، قرار بود ۲۵ درصد ظرفیت پذیرش دانشکده‌های طب، انجینیری، اقتصاد، حقوق و علوم سیاسی، کمپیوتر ساینس و زراعت ۱۵ دانشگاه براساس سهمیه‌های ولایتی پر شود. اما بررسی اطلاعات روز نشان می‌دهد که ۲۵ درصد ظرفیت این دانشکده‌ها براساس سهمیه پر نشده است. به‌عنوان نمونه ۲۴ درصد ظرفیت دانشگاه قندهار براساس سهمیه پر شده و در دانشگاه بلخ این درصدی ۲۱٫۸ است. درصدی در دانشکده‌های طب دانشگاه‌های قندهار و بلخ به ترتیب ۲۶٫۱ و ۲۵ و در دانشکده‌های انجینیری دانشگاه‌های ننگرهار، هرات، شیخ زاید خوست و پکتیا به ترتیب ۲۶٫۳، ۲۶، ۲۶ و ۲۷ است.

۳۱۷ کرسی خالی مخصوص سهمیه‌بندی

در سال ۱۳۹۹ خورشیدی ۱۵ دانشگاه (کابل، علوم طبی کابل و پلی‌تخنیک کابل، ننگرهار، شیخ زاید خوست، پکتیا، قندوز، تخار، بلخ، قندهار، علوم زراعتی و تکنالوژی افغانستان، البیرونی، پروان، هرات و بامیان) سهمیه‌بندی شده است. در سال ۱۳۹۸ خورشیدی ۱۴ دانشگاه (کابل، علوم طبی کابل، پولی تخنیک، ننگرهار، شیخ زاید خوست، پکتیا، قندوز، تخار، بلخ، قندهار، هرات، بامیان، پروان و البیرونی) سهمیه‌بندی شده بود.

براساس طرح، در سال ۱۳۹۸ سه‌هزار و ۳۹۰ کرسی در رشته‌های مورد نیاز انکشاف متوازن (طب، انجینیری، حقوق، اقتصاد، زراعت و کمپیوتر ساینس) در ۱۴ دانشگاه به سهمیه اختصاص یافته بود، اما دوهزار ۶۶۷ داوطلب کانکور براساس سهمیه در این رشته‌ها کامیاب شدند و ۷۳۲ کوچی ظرفیت جذب جدیدالشمولان مخصوص سهمیه‌بندی خالی ماند. در کانکور ۱۳۹۹ سه هزار و ۴۷۳ کرسی این دانشکده‌ها باید براساس سهمیه پر می‌شد، اما سه هزار و ۱۵۶ داوطلب براساس سهمیه کامیاب شده‌اند. معلوم نیست که ۳۱۷ کرسی چگونه پر شده یا خالی مانده است. اداره ملی امتحانات می‌گوید که کرسی‌های مخصوص سهمیه ولایات خالی مانده است، اما اطلاعات روز تأیید نمی‌تواند که این کرسی‌ها واقعا خالی مانده یا از افراد دیگر پر شده است.

به جز ولایت کابل، برای هر ولایت در رشته‌های اقتصاد، انجینیری، حقوق و علوم سیاسی و زراعت دانشگاه کابل، انجینیری ساختمانی، جیولوژی و معادن، تکنالوژی کیمیاوی و کمپیوتر ساینس دانشگاه پولی‌تخنیک و طب و ستوماتولوژی دانشگاه علوم طبی کابل یک‌لیک کرسی داده شده است. براساس طرح سهمیه‌بندی برای کانکور سال ۱۳۹۹، در مجموع باید ۳۶۳ کرسی در ۱۱ رشته مهم سه دانشگاه کابل براساس سهمیه پر می‌شد، اما ۳۴۱ تن براساس سهمیه وارد این دانشگاه‌ها شده‌اند. معلوم نیست که ۲۲ کرسی مخصوص سهمیه ولایت‌ها در این دانشکده‌ها واقعا خالی مانده یا به شکل دیگر پر شده است.

اداره ملی امتحانات می‌گوید که هرگاه داوطلبان ولایت‌ها کدرشته‌های مربوط به سهمیه ولایت‌های‌شان را انتخاب نکرده باشند، کرسی‌های ویژه سهمیه‌بندی خالی می‌ماند. یعنی داوطلبان کانکور کدرشته‌های سهمیه‌بندی را انتخاب نکرده‌اند.

سهم‌دادن به ولایت‌ها خلاف هدف طرح

یکی از اهداف طرح سهمیه‌بندی توجه به ولایت‌های کم‌تر توسعه‌یافته گفته شده بود، اما بررسی این طرح در دو سال اخیر و نتایج کانکور ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که به ولایت‌های توسعه‌یافته از ولایت‌های کم‌تر توسعه‌یافته بیشتر سهم داده شده است. به‌جز ولایت کابل که از ولایت‌های توسعه‌یافته است و از سهمیه‌بندی مستفید نشده، خلاف هدف این طرح، در سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ ولایت‌های ننگرهار، غزنی، هرات، قندهار و بلخ به‌ترتیب از بیشترین سهم برخوردار شده است.

در طرح اولیه سهمیه‌بندی کانکور آمده بود که، ۲۵ درصد ظرفیت رشته‌های موردنیاز انکشاف متوازن در ۱۴ دانشگاه برای دانش‌آموزانی از ولایت‌های کمتر توسعه‌یافته و کوچی‌ها اختصاص می‌یابد. اما در دو سالی که این طرح تطبیق شده، چنین نشده و ولایت‌های توسعه‌نیافته یا کمتر توسعه‌یافته کمترین سهم را از این طرح برده است.

اداره ملی امتحانات می‌گوید ولایت‌های بزرگ چون نفوس بیشتر دارد و تعداد نمایندگان‌شان در پارلمان بیشتر است، بنا سهم بیشتر گرفته است. سخن‌گوی این اداره می‌افزاید ملاک وضعیت مردم در ولایت‌ها تنها مرکز ولایت‌ها نیست، بلکه در شرایط کنونی «تمام ولسوالی‌های» ولایت‌های توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته در «عین درجه محرومیت» قرار دارد.

در نتایج کانکور ولسوالی داوطلبان مشخص نیست و نمی‌توان تشخیص داد داوطلبانی که براساس سهمیه کامیاب شده‌اند، از

محمدعارف نعیم‌زاد، رییس دانشکده انجینیری دانشگاه کابل در صحبت با اطلاعات روز می‌گوید که اکثر دانشجویانی که در کانکور ۱۳۹۸ براساس سهمیه‌بندی وارد این دانشکده شده بودند، بعد از چند روز حضور در صنف‌ها، یا خودشان را از دانشکده منفک کردند یا تأجیل گرفتند و شمارشان که باقی ماندند، نتیجه‌ی درس آن‌ها قناعت‌بخش نیست.

مراکز ولایت‌هاوند یا از ولسوالی‌ها. حکومت و وزارت تحصیلات عالی در سال ۱۳۹۷ گفته بود که در این طرح رقابت از بین نرفته و کسانی از سهمیه مستفید می‌شوند که در زون خود بلندترین نمره را گرفته باشند. اگر این حرف دقیق باشد و از سوی دیگر با توجه به تفاوت سطح آموزش در مراکز ولایت‌ها و ولسوالی‌ها می‌توان گفت که بازهم داوطلبانی از این سهمیه مستفید می‌شوند که از مراکز ولایت‌ها در آزمون کانکور شرکت می‌کنند.

اگر از دید اداره ملی امتحانات تمامی ولسوالی‌های افغانستان در یک درجه محرومیت قرار دارد، چرا ولسوالی‌های کابل از این سهمیه برخوردار نشده است و چرا از برخی از ولسوالی‌های شماری ولایت‌ها از این سهم یا هیچ مستفید نشده و یا تنها چند داوطلب محدود مستفید شده‌اند؟

نشانه‌های زیادی وجود دارد که بتوان با استناد به آن‌ها گفت که طرح سهمیه‌بندی کانکور از اساس ناقص و اشتباه است و نیز کارشویه‌ی دقیق وجود ندارد که در جریان تطبیق این طرح هرچند ناقص و اشتباه توازن و عدالت میان شهروندان کشور رعایت شود.

سهمیه‌بندی بیشتر از بقیه شهروندان افغانستان به نفع کوچی‌ها است؟

به‌نظر می‌رسد که طرح سهمیه‌بندی کانکور در پی آن است که کوچی‌ها از طریق این طرح بیشتر وارد دانشگاه‌ها شوند، چون پس از آن که کابینه حکومت وحدت ملی در ۱۴ قوس سال ۱۳۹۷ طرح سهمیه‌بندی کانکور را تأیید کرد، سه اقدام حکومت نشان می‌دهد که این طرح در صدد وارد کردن بیشتر دانش‌آموزان کوچی‌ها به دانشکده‌های مهم‌اند.

نخست این که در طرح نخستین سهمیه‌بندی کانکور، افغانستان به هشت زون تقسیم شده است و کوچی‌ها شامل هر زون هستند و می‌توانند از هر زون در سهمیه‌بندی کانکور سهم داشته باشند. دوم این که در کانکور ۱۳۹۸ در کدرشته‌های مخصوص ولایت‌ها تنها نوشته شده بود «مخصوص ولایت...» اما در کدرشته‌های ولایتی کانکور ۱۳۹۹ برای تمام ولایت‌ها نوشته شده که «مخصوص ولایت... و کوچی‌ها». یعنی کوچی‌ها از سهم هر ولایت سهم می‌گیرند، حتا در ولایت‌های که کوچی ندارد.

در زمان برگزاری امتحان کانکور در ولایت پنجشیر، کدرشته‌ی مخصوص این ولایت که در آن نوشته شده بود «مخصوص ولایت پنجشیر و کوچی‌ها» در شبکه‌های اجتماعی اعتراض‌های را خلق کرد که این ولایت کوچی ندارد، چرا از سهم این ولایت به کوچی‌ها سهم داده شده است. بعداً کدرشته‌ی دیگر در شبکه‌های اجتماعی دست‌به‌دست و گفته شد که اداره ملی امتحانات آن را اصلاح و سهم کوچی‌ها را از سهم این ولایت حذف کرده است.

سوم این که پس از عملی‌شدن این طرح، میان وزارت تحصیلات عالی، اداره ملی امتحانات و اداره انسجام کوچی‌ها در مورد شمولیت کوچی‌ها در سهمیه ۲۵ درصدی

کانکور توافقی صورت گرفت. یک مکتوب ریاست عمومی انسجام امور کوچی‌ها که به اداره ملی امتحانات فرستاده شده، نشان می‌دهد که در مورد شمولیت فارغان صنوف دوازدهم کوچی‌ها در سهمیه ۲۵ درصدی نشست‌های متعددی میان معین وزارت تحصیلات، رییس اداره ملی امتحانات و رهبری اداره انسجام امور کوچی‌ها برگزار شده و توافقی صورت گرفته است.

در این نشست‌ها فیصله شده که اداره انسجام امور کوچی‌ها فهرست تمامی فارغان صنوف دوازدهم کوچی‌ها را جمع‌آوری و با اداره ملی امتحانات شریک سازند. اداره ملی امتحانات با در نظر داشت طرزالعمل سهمیه ۲۵ درصد هر ولایت در کانکور زون مربوطه، جوانان کوچی را شامل این سهمیه کند.

همچنان در این مکتوب آمده که در کدهای ولایتی پارچه امتحان کانکور بر علاوه اسم ولایت، هویت کوچی‌بودن داوطلبان نیز بر روی پارچه ذکر شود. این مسأله نشان‌دهنده آن است که در سهم ولایت‌ها در کانکور افغانستان، کوچی‌ها در هشت زون و هر ولایت سهم مشخص‌تر نسبت به بقیه شهروندان افغانستان دارند.

یکی از فیصله‌ها میان این سه اداره این است که «اداره ملی کانکور [امتحانات] و وزارت تحصیلات عالی با در نظر داشت تعداد فارغان کوچی‌ها و ولایات هر زون، سهمیه‌های ولایتی را تعیین خواهد کرد.» این بند فیصله نشان می‌دهد که برای هر ولایت نظر به تعداد فارغان کوچی‌ها و فارغان دیگر سهم داده شود. به‌عنوان نمونه، اگر در ولایتی فارغان کوچی‌ها کم باشد، سهم آن ولایت در کل نیز کم خواهد شد، اما اگر در ولایتی تعداد فارغان کوچی‌ها بیشتر باشد، سهم آن ولایت نیز بیشتر خواهد بود.

مسئولان اداره ملی امتحانات در پاسخ این مکتوب دستور داده‌اند این فیصله‌ها در زمان ترتیب کد رشته‌های مخصوص ولایات در نظر گرفته شود. پس از این فیصله‌ها، اداره ملی امتحانات در کدرشته‌های ولایتی تمامی ولایت‌ها برای کانکور ۱۳۹۹ به کوچی‌ها نیز سهم داده است.

در نتایج کانکور ۱۳۹۹ مشخص نشده است که چه تعداد از داوطلبانی که براساس سهمیه وارد دانشگاه‌ها شده‌اند، کوچی‌اند، پس نمی‌توان به صورت مشخص گفت که چه تعداد کوچی‌ها از هر ولایت از سهمیه‌بندی کانکور مستفید شده‌اند.

هرچند این سه اقدام به‌وضوح به نفع کوچی‌ها است، اما اداره ملی امتحانات می‌گوید که کوچی‌ها در هر ولایتی که درس می‌خوانند و فارغ می‌شوند از همان ولایت فورم ثبت‌نام گرفته و از سهم همان ولایت مستفید

آموزش سهامی ۲:

سهمیه‌بندی کانکور در سال ۱۳۹۹ چگونه اجرا

می‌شوند. دوست محمد فیضی، سخن‌گوی این اداره می‌گوید: «موضوع مانند پروسه انتخابات نیست بلکه کوچی‌ها فقط در ولایتی امتحان داده و شامل سهمیه می‌شوند که از مکتب همان ولایت فارغ شده باشند و امتیازشان مانند دیگر شهروندان همان ولایت است.»

این اداره در پاسخ به پرسش دیگر گفته است که به ولایت‌ها نظر به سهم هر ولایت در پارلمان و ظرفیت پذیرش دانشگاه‌های مربوطه سهم داده می‌شود که می‌بایست به کوچی‌ها نیز نظر به سهم‌شان در پارلمان که ۱۰ کرسی دارند سهم داده می‌شد، اما این فرمول در مورد کوچی‌ها عملی نشده، بلکه آن‌ها در هر ولایت سهم دارد و معلوم هم نیست که چه تعداد.

فرمول سهم دادن به ولایت‌ها چگونه است؟

اداره ملی امتحانات در گزارش قبلی اطلاعات روز ادعا کرده بود که به ولایت‌ها نظر به تعداد نمایندگان هر ولایت در پارلمان سهم داده می‌شود. اما بررسی اطلاعات روز نشان می‌داد که معیار سهم دادن به ولایات، تعداد کرسی‌های هر ولایت در پارلمان نیست. اگر معیار سهم هر ولایت در پارلمان باشد، باید یک ضریب مشترک وجود داشته باشد تا به ولایت‌ها به‌صورت عادلانه سهم برسد، اما ضریب‌ها در سال ۱۳۹۸ از ۸٫۷۷ تا ۲۵٫۲۵ تفاوت داشت. در سال ۱۳۹۹ ضریب‌ها از ۹٫۳۳ تا ۲۷٫۷۵ تفاوت دارد.

در کانکور ۱۳۹۸ به ولایت‌های پکتیکا، میدان وردک، خوست، لوگر، پکتیا، غزنی، نورستان، کتر و لغمان به ترتیب بلندترین ضریب در نظر گرفته شده و به ولایت‌های تخار، قندوز، بدخشان، بغلان، هرات، پروان، غور و کاپیسا کمترین ضریب در نظر گرفته شده بود. در کانکور ۱۳۹۹ نیز به ولایت‌های پکتیکا، میدان وردک، خوست، نورستان، لوگر، پکتیا، غزنی، کتر و لغمان بلندترین ضریب در نظر گرفته شده و به ولایت‌های تخار، قندوز، بدخشان، بغلان، هرات، پروان، غور، کاپیسا و فراه به ترتیب کم‌ترین ضریب در نظر گرفته شده است.

اکنون اداره ملی امتحانات می‌گوید تعداد نمایندگان هر ولایت در پارلمان و ظرفیت دانشگاه‌های مربوطه معیار سهم دادن به ولایت‌ها است. یعنی اگر تعداد نمایندگان یک ولایت در پارلمان بیشتر باشد و ظرفیت دانشگاهی که این ولایت در آن دانشگاه سهم دارد نیز زیاد باشد، سهم این ولایت در کانکور نیز زیاد می‌شود.

به‌عنوان نمونه ما چهار ولایت را نظر به این فرمول بررسی می‌کنیم. ولایت ننگرهار در

اشده است؟

سال ۱۳۹۹ خورشیدی ۲۵۸ سهم داشته، سهم این ولایت در پارلمان ۱۴ نماینده است و دانشگاه ننگرهار ظرفیت جذب چهار هزار و ۴۹۵ دانشجوی جدید را داشته است. ولایت هرات در کانکور امسال ۲۲۲ سهم داشته، سهم این ولایت در پارلمان ۱۷ نماینده است و دانشگاه هرات ظرفیت جذب چهار هزار و ۲۰ دانشجوی جدید را داشته است. ولایت غزنی در کانکور امسال ۲۴۱ سهم داشته، سهم این ولایت در پارلمان ۱۱ کرسی است و دانشگاه‌های شیخ زاید خوست و پکتیا که این ولایت در این دانشگاه‌ها سهم دارد، به ترتیب ظرفیت جذب دو هزار و ۴۵۵ و دو هزار و ۳۹۲ دانشجوی جدید را داشته است. ولایت بدخشان در کانکور امسال ۸۵ سهم داشته، در پارلمان ۹ کرسی سهم دارد و دانشگاه‌های بلخ، تخار و قندوز که سهم این ولایت در این دانشگاه‌ها است به ترتیب ظرفیت جذب چهار هزار و ۸۰۵، یک هزار و ۹۲۵ و یک هزار و ۵۵۰ دانشجوی جدید را داشته است.

اما بررسی اطلاعات روز نشان می‌دهد که این معیار نیز به‌صورت همسان برای تمامی ولایت‌ها در نظر گرفته نشده است.

همچنان این اداره در پاسخ به این پرسش اطلاعات روز که چرا خلاف هدف طرح، به ولایت‌های توسعه یافته بیشتر و به ولایت‌ها توسعه‌نیافته کمتر سهم داده شده است؟ می‌گوید که ولایت‌های بزرگ چون نفوس بیشتر دارد و تعداد نمایندگان شان در پارلمان بیشتر است، بنا سهم بیشتر گرفته است. اظهارات اداره ملی امتحانات در مورد معیارهای سهم دادن به ولایت‌های متناقض است که معلوم نیست براساس کدام فرمول واحد به ولایت سهم داده شده است.

افزایش سهم برخی ولایت‌ها نسبت به کانکور ۱۳۹۸

بررسی طرح سهمیه‌بندی کانکور برای امتحان سراسری کانکور سال ۱۳۹۹ در افغانستان نشان می‌دهد که سهم برخی ولایت‌ها در این طرح نسبت به سال ۱۳۹۸ افزایش یافته و سهم برخی ولایت‌های دیگر تغییر نکرده است. سهم برخی از این ولایت‌ها تا ۱۱ کرسی نیز افزایش یافته است. سهم ولایت‌های ننگرهار، میدان وردک، خوست، پکتیکا، غزنی، بدخشان، نورستان، تخار،

بغلان و قندوز به ترتیب بیشتر افزایش یافته است، اما سهم ولایت‌های بامیان، دایکندی، پنجشیر، پروان، غور، کاپیسا، هرات، نیمروز، زابل، ارزگان، بادغیس، فراه، فاریاب، هلمند و قندهار افزایش نیافته است. در کل کرسی‌های ویژه سهمیه‌بندی در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ خورشیدی ۸۳ کرسی افزایش یافته است.

اداره ملی امتحانات می‌گوید در صورتی که ظرفیت پذیرش دانشگاه‌ها تغییر کند، در تعداد سهم ولایت‌ها در آن دانشگاه‌ها نیز تغییر می‌آید.

هرچند سهم ولایت‌های ننگرهار، میدان وردک، خوست، پکتیکا، غزنی، بدخشان، نورستان، تخار، بغلان و قندوز بیشتر افزایش یافته، اما بررسی ظرفیت پذیرش دانشجویان دانشگاه‌های که مربوط به حوزه‌های این ولایت‌ها می‌شود، نشان می‌دهد ظرفیت جذب دانشگاه‌های این حوزه‌ها نسبت به سال ۱۳۹۸ افزایش نیافته است. سهم ولایت ننگرهار که ۱۱ کرسی افزایش یافته، اما ظرفیت جذب دانشگاه این ولایت در سال ۱۳۹۸ چهار هزار و ۷۴۹ کرسی بوده است و در سال ۱۳۹۹ ظرفیت آن به چهار هزار و ۴۹۵ کرسی کاهش یافته است. سهم ولایت میدان وردک و خوست که ده-ده کرسی افزایش یافته، اما ظرفیت جذب دانشگاه شیخ زاید خوست که سهم وردک و خوست در این دانشگاه است، در سال ۱۳۹۸ دو هزار و ۶۲۳ بوده که در سال ۱۳۹۹ به دو هزار و ۴۵۵ کاهش یافته است. سهم ولایت غزنی که شش کرسی افزایش یافته، اما ظرفیت جذب دانشگاه‌های پکتیا و شیخ زاید خوست که سهم غزنی در این دو دانشگاه است نیز کاهش یافته است. سهم ولایت‌های بدخشان، بغلان، تخار، و قندوز که به ترتیب (۶، ۵، ۵) کرسی افزایش یافته، ظرفیت جذب دانشگاه تخار افزایش و ظرفیت جذب دانشگاه قندوز کاهش یافته است. سهم این ولایت‌ها در این دو دانشگاه است.

همه‌ساله پیش از امتحان کانکور ظرفیت پذیرش تمامی دانشگاه‌ها از سوی اداره ملی امتحانات اعلام می‌شود. ولی با اعلام نتایج کانکور، بیشتر از ظرفیت دانشگاه‌ها دانشجویان فرستاده می‌شود. احتمال دارد که اداره ملی امتحانات ظرفیت پذیرش دانشگاه‌ها را از روی داوطلبانی که کامیاب معرفی می‌شوند، سنجیده و بگوید که سهم برخی ولایت‌ها با افزایش ظرفیت پذیرش دانشگاه‌های مربوطه افزایش یافته است. اطلاعات روز این احتمال را نیز بررسی کرده است که نشان می‌دهد براساس این معیار نیز سهم ولایت‌ها افزایش نیافته است.

به عنوان نمونه نتیجه‌ی بررسی چهار ولایت چنین است. در کانکور سال ۱۳۹۸ چهار هزار و ۵۹۹ داوطلب در دانشگاه ننگرهار کامیاب شده بودند و در کانکور ۱۳۹۹ چهار هزار و ۷۸۲ تن در این دانشگاه کامیاب شده‌اند. در سال ۱۳۹۸ دو هزار و ۴۸۱ تن در دانشگاه شیخ زاید خوست کامیاب شده بودند و در سال ۱۳۹۹ دو هزار و ۷۴۴ تن کامیاب شده‌اند. در کانکور ۱۳۹۸ چهار هزار و ۳۶۱ تن در دانشگاه هرات کامیاب شده بودند و در سال ۱۳۹۹ چهار هزار و ۴۹۸ تن کامیاب شده‌اند. در کانکور ۱۳۹۸ پنج هزار و ۸۰ تن در دانشگاه بلخ کامیاب شده بودند و در سال ۱۳۹۹ پنج هزار و ۳۲۱ تن کامیاب شده‌اند.

این آمار و ارقام نشان می‌دهد که افزایش در سهم کانکور ولایت‌ها نظر به افزایش کامیاب‌شده‌ها در دانشگاه‌های مربوط همان ولایت‌ها نیست، اگر معیار این می‌بود، باید در سهم ولایت‌های خوست، بلخ، ننگرهار و هرات به ترتیب افزایش می‌آمد. در حالی که فعلا در سهم ولایت ننگرهار ۱۱، خوست ۱۰، بلخ ۱ و هرات ۰ افزایش یافته است.

یکی از اهداف طرح سهمیه‌بندی توجه به ولایت‌های کم‌تر توسعه یافته گفته شده بود. اما بررسی این طرح در دو سال اخیر و نتایج کانکور ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که به ولایت‌های توسعه یافته از ولایت‌های کم‌تر توسعه یافته بیشتر سهم داده شده است. به جز ولایت کابل که از ولایت‌های توسعه یافته است و از سهمیه‌بندی مستفید نشده، خلاف هدف این طرح، در سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ ولایت‌های ننگرهار، غزنی هرات، قندهار و بلخ به ترتیب از بیشترین سهم برخوردار شده است.

۲۵ درصد ظرفیت سهمیه‌بندی شده یا بیشتر؟

در طرح سهمیه‌بندی گفته شده بود که هر ساله ۲۵ درصد ظرفیت پذیرش دانشکده‌های طب، انجیرری، اقتصاد، حقوق و علوم سیاسی، کمپیوتر ساینس و زراعت ۱۵ دانشگاه براساس سهمیه‌های ولایتی پر شود. بررسی اطلاعات روز نشان می‌دهد که به‌صورت دقیق ۲۵ درصد ظرفیت این دانشکده‌ها براساس سهمیه پر نشده است.

در این بخش به‌عنوان نمونه تطبیق طرح سهمیه‌بندی در چند دانشگاه و دانشکده بررسی شده است. دو دانشگاه (قندهار و بلخ)، دانشکده‌های طب این دو دانشگاه و دانشکده‌های انجیرری در دانشگاه‌های هرات، ننگرهار، شیخ زاید خوست و پکتیا بررسی شده است. بررسی نشان می‌دهد که ۲۴ درصد این دانشکده‌های دانشگاه قندهار براساس سهمیه پر شده و در دانشگاه بلخ این درصدی ۲۱،۸ است. دانشکده‌های طب دانشگاه‌های قندهار و بلخ به ترتیب ۲۶،۱ و ۲۵ درصد براساس سهمیه پر شده است. این درصدی در دانشکده‌های انجیرری ننگرهار، هرات، شیخ زاید خوست و پکتیا به ترتیب ۲۶،۳، ۲۶، ۲۶ و ۲۷ است.

دانشگاه قندهار ظرفیت پذیرش دو هزار و ۸۳۹ دانشجوی جدید را داشته، اما سه هزار و ۲۱۳ دانشجو به این دانشگاه معرفی شده‌اند. دانشکده‌های طب، انجیرری، اقتصاد، حقوق و علوم سیاسی و کمپیوتر ساینس دانشگاه قندهار ظرفیت جذب ۸۶۳ دانشجوی جدید را داشته، اما یک هزار و ۱۷۵ تن در این دانشکده کامیاب معرفی شده است که از این میان ۲۸۵ تن کسانی‌ست که براساس سهمیه کامیاب شده‌اند. یعنی ۲۴،۲ درصد ظرفیت این دانشکده‌ها براساس سهمیه پر شده است. دانشگاه بلخ ظرفیت جذب چهار هزار و ۸۰۵ دانشجوی جدید را داشته، اما پنج هزار و ۳۲۱ تن در این دانشگاه کامیاب معرفی شده‌اند. دانشکده‌های طب، انجیرری، اقتصاد، حقوق و علوم سیاسی، کمپیوتر ساینس و زراعت این دانشگاه ظرفیت پذیرش یک هزار و ۵۰۵ دانشجوی جدید را داشته، اما دو هزار ۹۲ تن در این دانشکده‌ها کامیاب شده‌اند که ۴۵۷ تن آنان کامیاب‌شدگان سهمیه‌بندی‌اند. یعنی ۲۱،۸ درصد این دانشکده‌ها براساس سهمیه پر شده است.

دانشکده طب دانشگاه بلخ ظرفیت جذب ۱۱۶ دانشجوی جدید را داشته، اما ۱۵۷ تن در این دانشکده کامیاب معرفی شده‌اند که ۴۱ تن آنان کامیاب‌شدگان سهمیه‌بندی‌اند. یعنی ۲۶،۱ تن براساس سهمیه وارد این دانشکده شده‌اند.

دانشکده طب دانشگاه قندهار ظرفیت جذب ۱۰۷ دانشجوی جدید را داشته، اما ۱۴۴ تن به این دانشکده کامیاب معرفی شده‌اند که ۳۶ تن آنان کامیاب‌شدگان سهمیه‌بندی‌اند. یعنی ۲۵ درصد ظرفیت این دانشکده براساس سهمیه پر شده است.

دانشکده انجیرری دانشگاه ننگرهار ظرفیت پذیرش ۲۴۶ دانشجوی جدید را داشته است، اما ۳۲۳ نفر در این دانشکده کامیاب شده‌اند که ۲۵ درصد آن ۸۰،۷۵ کرسی می‌شود. اما ۸۵ نفر براساس سهمیه در این دانشکده کامیاب شده‌اند که ۲۶،۳ درصد می‌شود. دانشکده انجیرری دانشگاه هرات ظرفیت پذیرش ۲۱۰ دانشجوی جدید را داشته که ۲۵ درصد آن ۵۲،۵ کرسی می‌شود. اما ۲۸۴ دانشجو در این دانشکده کامیاب شده‌اند که ۲۵ درصد آن ۷۱ کرسی می‌شود. ولی ۷۴ تن براساس سهمیه در این دانشکده کامیاب شده‌اند که ۲۶ درصد می‌شود.

دانشکده انجیرری دانشگاه پکتیا ظرفیت جذب ۲۹۷ دانشجوی جدید را داشته که ۲۵ درصد آن ۷۴ کرسی می‌شود. ۳۶۵ داوطلب در این دانشکده کامیاب شده‌اند که ۲۵ درصد آن ۸۰،۷۵ می‌شود. در این دانشکده ۸۴ تن براساس سهمیه کامیاب شده‌اند که ۲۶ درصد می‌شود.

دانشکده انجیرری دانشگاه پکتیا ظرفیت جذب ۲۹۷ دانشجوی جدید را داشته که ۲۵ درصد آن ۷۴ کرسی می‌شود. ۳۶۵ داوطلب در این دانشکده کامیاب شده‌اند که ۲۵ درصد آن ۷۴ کرسی می‌شود.

آن ۹۱ می‌شود، ولی ۹۹ تن براساس سهمیه که ۲۷ درصد می‌شود، براساس سهمیه کامیاب شده‌اند.

وضع نمرات کامیاب‌شدگان سهمیه‌بندی در کانکور ۱۳۹۹

بررسی نتایج کانکور ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که میزان نمرات کسانی که براساس سهمیه در رشته‌های مورد نیاز انکشاف متوازن در ۱۴ و ۱۵ دانشگاه کامیاب شده‌اند، به‌صورت قابل ملاحظه کم‌تر از نمرات کسانی‌ست که بدون سهمیه به آن رشته‌ها کامیاب شده‌اند. در کانکور ۱۳۹۸ از میان دو هزار و ۶۶۷ داوطلب که براساس سهمیه وارد دانشگاه‌ها شده بودند، ۱۶۱ تن بالای ۳۰۰ نمره، یک هزار و ۴۵۷ تن بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ نمره و یک هزار و ۴۹ تن پایین‌تر از ۲۰۰ نمره گرفته بودند.

بررسی نتیجه‌ی کانکور ۱۳۹۹ نشان می‌دهد از سه هزار و ۱۵۶ داوطلبی که براساس سهمیه کامیاب شده‌اند ۳۱۱ تن بالای ۳۰۰ نمره، دو هزار و ۴۳ تن بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ نمره و ۸۰۲ تن دیگر پایین‌تر از ۲۰۰ نمره گرفته‌اند. دیده می‌شود که وضع نمرات کسانی که در کانکور ۱۳۹۹ براساس سهمیه کامیاب شده‌اند، نسبت به نمرات کامیاب‌شدگان سهمیه‌بندی کانکور سال ۱۳۹۸ اندکی بهتر است.

به‌عنوان نمونه دانشگاه طبی کابل برای کانکور ۱۳۹۹ ظرفیت جذب ۶۷۰ دانشجوی جدید را داشته، اما ۷۳۶ تن در این دانشگاه کامیاب شده‌اند. از این جمع ۶۶ تن براساس سهمیه کامیاب شده‌اند که حداکثر آن‌ها یعنی ۴۸ تن بالای ۳۰۰ نمره گرفته‌اند. در کانکور ۱۳۹۸ از ۶۶ داوطلبی که براساس سهمیه در دانشگاه طبی کابل کامیاب شده بودند، ۳۲ تن یعنی حدود نصف بالای ۳۰۰ نمره گرفته بودند و کسانی با ۱۷۲ نمره نیز در این دانشکده مهم کامیاب شده بودند. اما در کانکور ۱۳۹۹ پایین‌ترین نمره کامیاب‌شدگان سهمیه‌بندی این دانشکده ۲۴۶ است.

در کانکور ۱۳۹۹ از میان ۱۷۷ داوطلبی که در دانشکده طب دانشگاه ننگرهار کامیاب شده‌اند، ۴۵ تن آنان کسانی‌ست که براساس سهمیه وارد این دانشکده شده‌اند. از جمع کامیاب‌شدگان سهمیه‌بندی حد اکثر آن‌ها یعنی ۳۶ تن بالای ۳۰۰ نفر گرفته‌اند. در کانکور ۱۳۹۸ از ۴۴ داوطلب که براساس سهمیه وارد این دانشکده شده بودند، نصف آن‌ها (۲۲ تن) بالای ۳۰۰ نمره گرفته بودند.

از ۲۶ داوطلبی که از ولایت نورستان در سال کانکور ۱۳۹۸ براساس سهمیه کامیاب شده بودند، هیچ کسی بالای ۲۶۰ نمره نگرفته بودند. اما در کانکور ۱۳۹۹ از میان ۵۰ داوطلبی که از این ولایت براساس سهمیه کامیاب شده‌اند، چهار نفر بالای ۲۶۰ نمره گرفته‌اند. در کانکور ۱۳۹۸ از ۱۵۲ داوطلبی که از ولایت بلخ براساس سهمیه کامیاب شده بودند، تنها ۱۱ تن بالای ۳۰۰ نمره و بیشترشان پایین‌تر از ۲۰۰ نمره گرفته بودند. در کانکور ۱۳۹۸ از جمع ۱۷۵ داوطلبی که براساس سهمیه کامیاب شده‌اند، ۱۳ تن بالای ۳۰۰ نمره و حدود نصف آن‌ها بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ نمره گرفته‌اند.

هرچند نمرات کسانی که در کانکور سال ۱۳۹۹ براساس سهمیه کامیاب شده‌اند، نسبت به کانکور سال ۱۳۹۸ اندکی بهبود یافته است، اما با آن‌هم نمرات کامیاب‌شدگان سهمیه‌بندی در دانشگاه‌های مختلف به مراتب پایین‌تر از کسانی‌ست که بدون سهمیه وارد این دانشگاه‌ها شده‌اند. بررسی نتایج دانشکده‌های که سهمیه‌بندی در آن اعمال شده نشان می‌دهد کسانی که براساس سهمیه کامیاب شده‌اند، نمرات‌شان در قعر جدول قرار دارد.

وضع درس کامیاب‌شدگان سهمیه‌بندی در دانشگاه‌ها

وضعیت درس و نمرات کسانی که براساس سهمیه وارد دانشگاه‌ها شده‌اند خوب نیست و استادان دانشگاه‌ها می‌گویند که اکثر این افراد نمی‌توانند درس‌های دانشگاه را پیش ببرند. شماری از آن‌ها پس آن که متوجه می‌شوند، نمی‌توانند درس‌های دانشگاه را پیش ببرند، ترک تحصیل می‌کنند، شماری تأجیل

می‌گیرند و شمار اندک که باقی می‌مانند بعد از چانس‌های متعدد به سختی می‌توانند ترم‌های دانشگاه را پشت‌سر بگذارند.

اطلاعات روز با سه استاد دانشگاه در دانشگاه‌های ننگرهار و کابل مصاحبه کرده که آن‌ها از طرح سهمیه‌بندی ناراضی‌اند و می‌گویند که این طرح نتیجه‌ی مثبت در پی نداشته است.

محمدعارف نعیم‌زاد، رییس دانشکده انجیرری دانشگاه کابل در صحبت با اطلاعات روز می‌گوید که اکثر دانشجویانی که در کانکور ۱۳۹۸ براساس سهمیه‌بندی وارد این دانشکده شده بودند، بعد از چند روز حضور در صنف‌ها، یا خودشان را از دانشکده منفک کردند یا تأجیل گرفتند و شمارشان که باقی ماندند، نتیجه‌ی درس آن‌ها قناعت‌بخش نیست: «اکثریت‌شان پس از دو-سه هفته اول و پس از آن که کیفیت درس و نظام آموزشی را دیدند، خودشان را منفک کردند. کسانی که تأجیل می‌گیرند هم دوباره به دانشگاه کجا می‌روند. کسانی که باقی ماندند آدم‌های ضعیف و درمانده‌اند. کسانی بودند که اصلا ظرفیت ادامه تحصیل را نداشتند. این افراد به مشکل کامیاب می‌شوند.»

آقای نعیم‌زاد می‌افزاید که سهمیه‌بندی کانکور و کسانی را براساس این طرح وارد دانشگاه کردن تاکنون نتیجه‌ی مثبتی در پی نداشته است. به گفته‌ی او، کسانی که در دو سال اخیر براساس سهمیه‌بندی وارد دانشکده انجیرری شده‌اند، پایین‌ترین نمرات را گرفته‌اند و نمره‌های آن‌ها با معیار نمره این دانشکده برابر نبود.

محمداجمل حبیب صافی، استاد دانشکده انجیرری دانشگاه ننگرهار نیز می‌گوید که سهمیه‌بندی کانکور نتیجه‌ی منفی در پی داشته و کسانی که براساس سهمیه وارد این دانشکده شده‌اند، بسیار ضعیف هستند و نمی‌توانند درس‌ها را پیش ببرند: «خست این که با نمرات بسیار پایین آمده‌اند. از نگاه سویه تحصیلی در جریان تدریس بسیار ضعیف‌اند. با محصلاتی که با نمرات بلند آمده‌اند، مقایسه نمی‌شود. لبرای این که کامیاب شوند! باید از صنف اول تا فراغت با این افراد مراعات شود.» آقای صافی می‌افزاید که سهمیه‌بندی کانکور روی روند تحصیلات عالی تأثیر منفی می‌گذارد و همچنان طرح سهمیه‌بندی حقت تلفی در مورد کسانی‌ست که نمرات بلند می‌گیرند، اما چانس آن‌ها را به افرادی می‌دهند که سویه تحصیلی‌شان بسیار پایین است: «در مجموع نتیجه‌ی خوب نداده است. تعدادی از این داوطلبان یا به پوهنتون دیگر تبدیل کردند یا تأجیل گرفتند. متأسفانه نتیجه‌ی اکثریت کسانی که آمدند، خوب نبوده، چون این‌ها در جاهای که تحصیل کرده‌اند، سطح تدریس در مکاتب پایین بوده و نتوانسته‌اند اساسات را که باید در مکاتب می‌خواندند، یاد بگیرند.»

شهلا فرید، استاد دانشکده حقوق دانشگاه کابل با انتقال از طرح سهمیه‌بندی کانکور می‌گوید که این طرح به ضرر کسانی‌ست که شایستگی و توانایی تحصیل در دانشگاه را دارند، اما جای آن‌ها را کسانی پر می‌کنند که توانایی و شایستگی ندارند.

خانم فرید می‌افزاید که جریان تدریس با دانشجویانی که براساس سهمیه وارد دانشکده حقوق شده‌اند، دچار مشکل شده و وضعیت درس و دانش این افراد نه تنها خراب است، بلکه «فوق‌العاده» خراب است. به گفته‌ی او، کسانی که پیش از عملی شدن طرح سهمیه‌بندی وارد دانشکده حقوق می‌شدند، توانایی پیش‌برد درس‌ها را داشتند، اما پس از کانکور ۱۳۹۸ از میان کسانی که براساس سهمیه‌بندی وارد این دانشکده شده‌اند، به‌ندرت کامیاب شدند، چون سواد پایه آن‌ها ضعیف‌اند بنا در دانشگاه دچار مشکل می‌شوند: «از هر لحاظ این افراد ضعیف‌اند.»

این استاد دانشگاه می‌گوید که شخصا مخالف طرح فعلی سهمیه‌بندی است و سهمیه‌بندی صرف حساسیت‌های ملیتی و قومی را بیشتر می‌کند: «بک سیستم مؤثر و خوب نبود و هر کس باید مطابق توانایی و استعداد خود یک رشته را انتخاب کند که در آینده نیز مؤثر واقع می‌شود.»

فرهنگی بسیار گسترده‌ای بین ایران و عراق وجود دارد، گفت که در حوزه‌های اجتماعی، زوار اربعین و در حوزه روابط علمی و دانشگاهی هم روابط ایران و عراق در سطح خوبی قرار دارد.

سفیر ایران در عراق:

بین‌المللی کردن پرونده کشته‌شدن سلیمانی و المهندس به مصلحت نیست

انتظار داشت محاکم بین‌المللی در پرونده کشته شدن سلیمانی اقدام موثری انجام دهند.

مسجدی همچنین گفت که خروج امریکایی‌ها مصوبه پارلمان عراق و برای دولت این کشور لازم الاجرا است. او گفت که امریکایی‌ها در حال حاضر به شدت نیروهای خود را در عراق کاهش داده‌اند و نیروهای باقی‌مانده را در دو پایگاه عین‌الاسد و حریر جمع کرده‌اند.

قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس شاخه برون مرزی سپاه پاسداران، ۱۳ جدی سال ۹۸ به دستور دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری وقت آمریکا، با حمله هوایی ارتش آمریکا در نزدیکی فرودگاه بین‌المللی بغداد کشته شد. ترامپ او را «تهدیدی برای نیروهای امریکایی در عراق و قاتل سربازان امریکایی» خواند.

همزمان با سخنان سفیر ایران در عراق مبنی بر مصلحت نبودن ارجاع پرونده کشته شدن سلیمانی و المهندس به محاکم بین‌المللی، علی باقری، معاون امور بین‌الملل قوه قضاییه، نیز در یک مصاحبه تلویزیونی گفت که پیگیری حقوقی پرونده کشته شدن سلیمانی «کمتر از پیگیری قضایی نیست».

او گفت که در سفر هفته گذشته ابراهیم ریسی، رئیس قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران، به عراق یادداشت تفاهمی بین دو طرف امضا شد که «زیرساخت پیگیری

انتظار داشت محاکم بین‌المللی در پرونده کشته شدن سلیمانی اقدام موثری انجام دهند.

مسجدی همچنین گفت که خروج امریکایی‌ها مصوبه پارلمان عراق و برای دولت این کشور لازم الاجرا است. او گفت که امریکایی‌ها در حال حاضر به شدت نیروهای خود را در عراق کاهش داده‌اند و نیروهای باقی‌مانده را در دو پایگاه عین‌الاسد و حریر جمع کرده‌اند.

قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس شاخه برون مرزی سپاه پاسداران، ۱۳ جدی سال ۹۸ به دستور دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری وقت آمریکا، با حمله هوایی ارتش آمریکا در نزدیکی فرودگاه بین‌المللی بغداد کشته شد. ترامپ او را «تهدیدی برای نیروهای امریکایی در عراق و قاتل سربازان امریکایی» خواند.

همزمان با سخنان سفیر ایران در عراق مبنی بر مصلحت نبودن ارجاع پرونده کشته شدن سلیمانی و المهندس به محاکم بین‌المللی، علی باقری، معاون امور بین‌الملل قوه قضاییه، نیز در یک مصاحبه تلویزیونی گفت که پیگیری حقوقی پرونده کشته شدن سلیمانی «کمتر از پیگیری قضایی نیست».

او گفت که در سفر هفته گذشته ابراهیم ریسی، رئیس قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران، به عراق یادداشت تفاهمی بین دو طرف امضا شد که «زیرساخت پیگیری

اطلاعات روز: ایرج مسجدی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در عراق، گفت که متهم اول کشته شدن قاسم سلیمانی و ابومهدی المهندس، دونالد ترامپ و فرماندهان ارتش آمریکا هستند اما بین‌المللی کردن این پرونده به مصلحت نیست. به گزارش ایران اینترنشنال، سفیر جمهوری اسلامی ایران در عراق روز شنبه طی سخنانی در جلسه «همهانگی همایش بین‌المللی مطالبات حقوقی بین‌المللی دفاع مقدس» که در «پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس» برگزار شد، با تاکید بر اینکه متهم ردیف اول پرونده کشته شدن سلیمانی و المهندس، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور وقت آمریکا، و فرماندهان امریکایی هستند، گفت: «بین‌المللی کردن پرونده به این معنا که پرونده در اختیار آنها قرار گیرد به مصلحت نیست چون آنها تحت تاثیر امریکایی‌ها هستند و آن روند هرگز نمی‌تواند نتیجه‌بخش باشد».

مسجدی افزود که یک کمیته قضایی بین عراق و ایران درباره مباحث حقوقی کشته شدن سلیمانی و المهندس ایجاد شده و ما این را باید محور قرار دهیم.

سفیر جمهوری اسلامی ایران در عراق تاکید کرد که «اگر می‌خواهیم مراجع بین‌المللی کاری کنند ایرادی ندارد، اما این پرونده را نباید به آنها ارجاع بدهیم چون معلوم نیست از سمت آنها نتیجه‌ای به‌دست بیاید.» او افزود که نمی‌توان

بایدن:

نتیجه‌ی استیضاح ترامپ نشانگر شکننده‌بودن دموکراسی است

به برخی تأخیرهای قانونی اشاره کرد و گفت که سنا به لحاظ قانونی حقی برای استیضاح یک مقام سابق را ندارد.

نانسی پلوسی، رئیس مجلس نمایندگان از حزب دموکرات، روز شنبه در واکنش خود به نتیجه استیضاح، رویکرد آقای مک‌کانل را «اسفبار» خوانده و گفت که خود میچ مک‌کانل باعث تأخیر جلسه استیضاح شده و اکنون این تأخیر را به عنوان «بهانه» برای رأی ندادن علیه ترامپ قرار داده است.

خانم پلوسی نمایندگان جمهوری خواهی را که رأی به تبریته ترامپ دادند «بزدلانی» خواند که «تخواستند آنچه رئیس‌جمهور انجام داده و پیامدهای این اقدام برای کشور را بپذیرند».

دونالد ترامپ در واکنش به تبریته خود در سنا در بیانیه‌ای ضمن استقبال از این موضوع، از تیم وکلا و همچنین نمایندگان کنگره که از او دفاع کردند، تشکر کرده است. جلسه روز شنبه دومین استیضاح دونالد ترامپ و کوتاه‌ترین دادگاه استیضاح در سنای آمریکا بود.

که دموکراسی شکننده است و وظیفه هر امریکایی این است که از حقیقت دفاع کند.»

آقای بایدن که به هنگام برگزاری جلسه استیضاح در کاخ ریاست‌جمهوری کمپ دیوید به‌سر می‌برد و بنابر گزارش‌ها عمداً از تماشای پخش مستقیم جلسه خودداری کرده است، از توجه زیاد به قضیه استیضاح که می‌تواند در کار مبارزه کنگره با معضل کووید ۱۹ تأخیر بیندازد انتقاد کرده است.

بایدن اما با اصل قضیه «پاسخگو» کردن ترامپ در این مورد موافق بوده و در ادامه بیانیه‌اش نوشته است که رأی هفت سناتور هم‌حزب آقای ترامپ علیه او و همچنین سخنرانی میچ مک‌کانل، رهبر اقلیت جمهوری خواه در سنا، «نشان می‌دهد که در اصل موضوع، یعنی تحریک شورشیان از سوی ترامپ، مناقشه‌ای در کار نیست».

میچ مک‌کانل پس از اعلام نتایج رأی‌گیری، در سخنرانی‌اش در صحن سنا به شدت از اقدامات دونالد ترامپ در جریان حمله به کنگره انتقاد کرد اما در توضیح این‌که چرا به مقرر دانستن او رأی مثبت نداده

رئیس‌جمهور کنونی آمریکا این موضوع را «غم‌انگیز» خواند و به شهروندان یادآوری کرد که «دموکراسی شکننده است».

به گزارش رادیو فرادا، نانسی پلوسی، رئیس مجلس نمایندگان نیز از تبریته‌کنندگان دونالد ترامپ به‌شدت انتقاد کرد و آن‌ها را «بزدل» نامید.

در جریان حمله گروهی از هواداران خشن دونالد ترامپ به ساختمان کنگره، در روز ۱۷ جدی، یک مأمور پولیس و چهار نفر دیگر کشته شدند و موضوع استیضاح به این قضیه برمی‌گشت که آیا آقای ترامپ در تحریک این گروه مقصر بوده است یا نه.

روز شنبه با وجود اینکه همه نمایندگان دموکرات به اضافه هفت سناتور جمهوری خواه به محکومیت دونالد ترامپ در این زمینه رأی دادند، حد نصاب کافی به‌دست نیامد و ترامپ تبریته شد.

جو بایدن، رئیس‌جمهور ایالات متحده، روز شنبه در واکنش به نتیجه این رأی‌گیری در بیانیه‌ای گفت که «این فصل غم‌انگیز در تاریخ ما به ما یادآوری می‌کند

اطلاعات روز: پس از آن‌که سنای آمریکا روز شنبه ۲۵ دلو، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری سابق آمریکا را از اتهام «تحریک به شورش» تبریته کرد، جو بایدن،

چین از ارائه اطلاعات مهم کووید به سازمان بهداشت جهانی «خودداری کرده»

خواهد شد، گزارشی که احتمالاً هفته آینده منتشر می‌شود.

این تیم اوایل جنوری وارد چین شد و چهار هفته را در این کشور گذراند که دو هفته اول آن در قرنطینه بود. چین بعد از چند ماه مذاکره بالاخره اجازه ورود آنها را می‌داد. پکن پافشاری کرده است که عملکردش در قبال محققان این سازمان شفاف بوده است. با این حال مقام‌های چینی به دقت اعضای هیات را در این سفر زیر نظر داشتند.

آمریکا چین را متهم کرده است که ابعاد واقعی شیوع اولیه بیماری را پنهان کرده و از شروط تعیین شده برای سفر هیات بررسی سازمان بهداشت جهانی انتقاد کرد. تیم دبلیو اچ او برای تردد و مصاحبه با شاهدان آزادی کامل نداشت. محققان به نیویورک تایمز گفتند که اختلاف‌ها، از جمله بر سر رکورد بیماران، چنان شدید بود که گاه به داد و فریاد می‌کشید.

گزارش مقدماتی این سازمان در ماه پیش از واکنش اولیه چین انتقاد می‌کرد و می‌گفت که «چین می‌توانست تدابیر بهداشت عمومی را با قاطعیت بیشتری اعمال کند». تیم دبلیو اچ او همچنین خواستار بررسی بیشتر احتمال انتقاد از طریق «زنجیره یخی» شده است که اشاره ای به احتمال انتقال ویروس از طریق مواد غذایی منجمد است.

گردن این کشور بیافتد.»

پروفسور دواپر گفت که محدودیت در ارائه داده‌های از سوی چین در گزارش نهایی سازمان بهداشت جهانی ذکر

دسامبر ۲۰۱۹ در آن شناسایی شد. از آن زمان بیش از ۱۰۶ میلیون مورد ابتلا در جهان ثبت شده و ۲.۳ میلیون نفر هم در اثر آن جان باخته‌اند.

تیم دبلیو اچ او به دنبال چه اطلاعاتی است؟

پروفسور دواپر به رویترز گفت محققان این سازمان خواستار داده‌های خام ۱۷۴ مورد شناسایی شده از ابتلا به کرونا در دسامبر ۲۰۱۹ در ووهان بودند.

فقط نیمی از مبتلایان اولیه با بازار ماهی فروشی که ویروس ابتدا در آنجا شناسایی شد در تماس بودند.

پروفسور دواپر گفت: «برای همین اصرار داشتیم که این اطلاعات را دریافت کنیم. من نمی‌توانم نظر بدهم که چرا اینها تجویز داده نمی‌شود. اینکه دلیل سیاسی دارد یا مربوط به زمان است یا دشوار است... اینکه آیا دلایل دیگری برای موجود نبود این اطلاعات وجود دارد یا نه من نمی‌دانم. فقط می‌شود حدس زد.»

تیا کلسن فیشر، ایمنی شناس دانمارکی که بخشی از تیم دبلیو اچ او بود، به نیویورک تایمز گفت که به موضوع به نظر او جنبه‌های «شدیدا ژئوپولیتیکی» دارد.

«همه می‌دانند که چقدر فشار روی چین هست تا در برابر تحقیقات شفاف عمل کند و ممکن است چقدر تقصیرها به

اطلاعات روز: یک از اعضای تیم سازمان بهداشت جهانی (دبلیو اچ او) که درباره سرمنشاء کووید ۱۹ تحقیق می‌کند می‌گوید که چین از ارائه داده‌های کلیدی به این تیم خودداری کرده است.

به گزارش بی‌بی‌سی فارسی، دومینیک دواپر به رویترز، وال استریت ژورنال و نیویورک تایمز گفت که تیم کارشناسان سازمان بهداشت جهانی خواستار دریافت داده‌های خام بیمارانی بود که ابتدا در این همه‌گیری مبتلا شدند، اما فقط خلاصه‌ای از آن را دریافت کرد.

چین به این ادعا پاسخ نداده اما قبلاً پافشاری کرده است که در همکاری با «دبلیو اچ او» شفاف عمل کرده است.

آمریکا چین را ترغیب کرده است داده‌های موجود از روزهای نخست شیوع ویروس کرونا را در دسترس قرار دهد، چون می‌گوید «نگرانی‌های عمیقی» درباره گزارش سازمان بهداشت جهانی دارد.

تیم این سازمان هفته پیش گفت «خلی بیاید» است که ویروس کرونا از آزمایشگاه ویروس‌شناسی ووهان در چین نشأت گرفته باشد و این نظریه جنجالی که از سال پیش مطرح بود را رد کرد.

ووهان اولین جایی بود که ویروس جدید کرونا در اواخر

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: ذکی دریابی

zaki.daryabi2@gmail.com

۰۷۰۲۲۷۷۵۰۶

سردبیر چاپی: م. علی جاوید مالکی

سردبیر آنلاین: الیاس نواندیش

گزارش‌گران و خبرنگاران: ابودرملک نژاد، جلیل رونق، خادم‌حسین کریمی، سهراب سروش، عابر شایگان، عبدالواحد حیدری، عصمت‌الله سروش، لطف‌علی سلطانی، لیاقت لایق، هادی خوشنویس و واجد روحانی

مترجم: جلیل پژواک

ویراستار: شیرمهریار

صفحه‌آرا: رضا مظفری

ارتباطات و روابط عمومی: محمدحسین جویا

دایلیتاتوز@gmail.com

آدرس: کابل، کارته‌سه

mjoya.dailyetilaatroz@gmail.com

شماره تماس: ۰۷۹۷۴۳۵۷۷۷ - ۰۷۶۷۱۵۲۰۶۲

توزیع: کانون فرهنگی زنگ صبح ۰۷۴۴۰۲۱۹۵۲

شماره تماس: ۰۷۲۹۱۱۹۵۵۱ - ۰۲۰۲۵۰۰۱۸۷

نثار احمد باز

این روزها بودجه ملی افغانستان به یک جنجال میان هر دو قوا بدل شده است که قسمت اعظم این اختلافها بر سر یکسانسازی معاشات کارمندان دولت است و به همین دلیل دوبار مسوده بودجه ملی سال مالی ۱۴۰۰ از سوی مجلس نمایندگان کارت سرخ دریافت کرد. حقوق اکثریت کارمندان دولت از سال ۲۰۰۷ بدین سو با وجود فشارهای توری و کاهش ارزش پول تغییر چشمگیر نداشته است. با این حال خواست اکثریت کارمندان و کارکنان دولتی از مجلس نمایندهگان این است تا حداکثر فشار لازم را در زمینه یکسانسازی معاشات آنها بر حکومت وارد نمایند تا از این طریق در دسترخوان این قشر تغییر مثبت وارد شود. این نوشتار در پی آن است تا ضرورت و اهمیت تعدیل مقررات و قوانین مرتبط به حقوق کارمندان را برجسته ساخته و در صورت وارد آمدن تعدیل، مسئولین امور به نکات ذیل توجه معطوف دارند.

تجارب کشورهای توسعه یافته نشان می‌دهد که یک سیستم پرداخت معاشات دولتی باید حداقل ویژگی‌های زیر را داشته باشد:

– مکفی (Adequate): برای امرار معاش کافی بوده و بتواند نیازهای اصلی را برآورده سازد.
– انگیزاننده (Incentive – Providing): انگیزش برای عملکرد بهتر کارمندان را فراهم سازد.
– اقتصادی (Cost – Effective): متناسب با توان مالی دولت و مهارت‌ها و توانایی‌های کارکنان باشد.
– رقابتی و ایمنی (Competitive and Secure): قابل رقابت با سازمان‌های مشابه باشد.
– قابل پذیرش (Acceptable): ساختارش برای کارکنان شفاف و منطقی باشد.
– عادلانه (Equitable): شرایط و ضوابط برای تخصیص حقوق و مزایا یکسان باشد.
در اکثریت قریب به اتفاق کشورهای جهان نظریه‌های پرداخت حقوق و معاشات کارمندان از لحاظ سطح تجزیه و تحلیل به دو گروه نظریه‌های خرد و کلان تقسیم می‌گردد. به دلیل اهمیت نظریه کلان، نظریه‌پردازان زیادی به این مسأله پرداخته اند که در اینجا به مهم‌ترین آنها به اجمال اشاره می‌شود.

قانون آهنین دستمزد

برخی نظریه‌ها از زاویه جامعه‌شناختی به بحث حقوق، دستمزدها و معاشات پرداخته و معتقدند که حقوق دریافتی کارمندان باید نیازهای افراد جامعه را پوشش دهد. این نظریه‌ها به مرتبط کردن حقوق با عملکرد فرد توجهی ندارند. در این زمینه نظریه بقا بر مبنای تفکرات دیوید ریکاردو عنوان می‌کند که حقوق باید غذا، پوشاک و مسکن فرد را پوشش دهد تا او بتواند به بقای خود ادامه داده، زندگی حداقلی داشته باشد.

براساس این نظریه، اگر میزان درآمد کارگر از حداقل نیازش بیشتر شود، عرضه نیروی کار افزایش و اگر میزان عرضه نیروی کار بیشتر از تقاضای کارفرمایان در بازار کار باشد، حقوق و دستمزد کاهش می‌یابد. از این اصل تحت عنوان قانون آهنین دستمزد یاد می‌شود.

نظریه عدالت اجتماعی

نظریه دیگر، نظریه عدالت اجتماعی است. عده‌ای معتقدند که حقوق همه افراد باید یکسان باشد و همه از حداقل امکانات و رفاه برخوردار باشند. عده‌ای نیز معتقدند که عدالت زمانی بر دستمزدها حاکم می‌شود که افرادی با داده‌های (تخصیلات، تجربه، مهارت و...) یکسان حقوق یکسانی دریافت کنند.

نگاه مارکسیستی

در این زمینه نگاه مارکسیستی نیز جالب توجه است. بر مبنای نظریه مارکس، ارزش افزوده فقط از طریق انسان ایجاد می‌شود و ارزش کالا برابر با ارزش نیروی کاری است که صرف تولید آن شده است. بقیه ابزارهای تولید سهم چندانی در تولید ندارند. عقاید مارکس بر خلاف این عقیده است که اگر پس از کسر

ضرورت تعدیل معاشات کارمندان دولتی

همه هزینه‌ها چیزی باقی ماند باید به عنوان مزد به کارگران پرداخت شود.

نظریه اشتغال کامل

اقتصاددانان نیز حساسیت زیادی به بحث حقوق و درآمد یا دریافت‌های کارمندان به عنوان معاش داشته اند. در نگاه کینزی، و بر مبنای نظریه اشتغال کامل، درآمد ملی برابر با مجموع مصرف و سرمایه‌گذاری است. وظیفه دولت این است که در مواردی در متغیرهای اثرگذار بر درآمد ملی مداخله کند تا اشتغال کامل حاصل شود.

در نگاه نئوکینزیها کارفرما می‌تواند در کوتاه‌مدت سطح دستمزدها را تعیین کند ولی سطح دستمزد از توافق کارفرمایان و اتحادیه‌های کارگری حاصل می‌شود.

نظریه مصرف

از منظر نظریه مصرف یا نظریه قدرت خرید، میزان حقوق و دستمزد تعیین کننده قدرت خرید و مصرف است. افزایش مصرف موجب تولید می‌شود و تولید خود مشوق مصرف است. سازوکار بازار به طور خودکار این کار را انجام می‌دهد و نیازی به دخالت دولت نیست. البته از منظر نظریه نهادی، ذینفعان و نهادهای مختلفی در تعیین میزان حقوق و دستمزد دخالت دارند و صرفاً کارگر و کارفرما تعیین کننده نیستند. برخی از نظریه‌های اقتصادی از منظر بهره‌وری نهایی و کارایی مولد به موضوع حقوق و دستمزد کارمندان پرداخته اند.

نظریه بهره‌وری

بر مبنای نظریه بهره‌وری تورن آلمانی، و یک انگلیسی و کلارک آمریکایی، دستمزد هر کارگر باید به اندازه ارزشی باشد که وی به مجموع ارزش تولیدات سازمان اضافه می‌کند. وقتی کارفرما اقدام به استخدام کارگر می‌کند به نقطه‌ای می‌رسد که آخرین نفر استخدام‌شده به اندازه دستمزد خود تولید می‌کند؛ در این حالت استخدام نفر بعدی، ارزش تولیدی کمتری برای سازمان در پی خواهد داشت. آخرین کارگری که استخدام می‌شود، کارگر نهایی است و مزدی که به وی پرداخت می‌شود، مزد کارگران مشابه را تعیین می‌کند. این نظریه در صدد است تا بین عملکرد کمی و کیفی کارگر با دستمزد وی ارتباط برقرار کند.

نظریه چانه‌زنی

در عالم واقعی، دستمزد هر کارگر به صورت مذاکره فردی با کارفرما تعیین نمی‌شود بلکه قدرت چانه‌زنی افراد در این زمینه مهم است. طبق نظریه چانه‌زنی، دستمزدی که کارفرما مایل به پرداخت و کارگر مایل

در شرایط کنونی اگر فشار برای یکسان‌سازی معاشات باعث افزایش معاشات کارمندان دولتی شود به موجب این افزایش قیمت تمام شد کالاها و خدمات بلند می‌رود و به نوبه خود هزینه‌های دولتی و نیز هزینه‌های زندگی را بالا می‌برد و این دور افزایش ادامه می‌یابد. در امریکا کارمندان دولتی تحت پوشش اتحادیه‌ها هر فصل، براساس شاخص قیمت مصرف‌کننده برای افزایش قیمت کالاها و خدمات، تعدیل دریافت می‌کنند. قوانین در این زمینه بسیار انعطاف‌پذیر تهیه شده است.

کار کمتر از تقاضای کار است، این سطح معاش هزینه‌های زندگی را پوشش نمی‌دهد.

در شرایط کنونی اگر فشار برای یکسان‌سازی معاشات باعث افزایش معاشات کارمندان دولتی شود به موجب این افزایش قیمت تمام شد کالاها و خدمات بلند می‌رود و به نوبه خود هزینه‌های دولتی و نیز هزینه‌های زندگی را بالا می‌برد و این دور افزایش ادامه می‌یابد. در امریکا کارمندان دولتی تحت پوشش اتحادیه‌ها هر فصل، براساس شاخص قیمت مصرف‌کننده برای افزایش قیمت کالاها و خدمات، تعدیل دریافت می‌کنند. قوانین در این زمینه بسیار انعطاف‌پذیر تهیه شده است.

۳. قدرت پرداخت دولت

قدرت پرداخت دولت متغیر مهمی در تعیین میزان معاشات کارمندان است. وقتی مردم می‌بینند که میلیاردها افغانی را دولت صرف پروژه‌های غیر مثمر و بدون بازده می‌کنند این انتظار معقول را دارند که حقوق‌شان افزایش یابد؛ چرا که فکر می‌کنند دولت توان پرداخت بالا را دارد.

کارایی فرد و جبران خدمات

در تعیین حقوق و معاشات کارکنان و افراد نباید کارایی و بازدهی آنان نادیده گرفته شود. قانون‌گذاران باید کارایی هر فرد را با معیارهای دقیق و درست اندازه‌گیری نمایند و سهم کارایی وی در کنار بقیه عوامل همچون فناوری و سرمایه در بهای تمام‌شده کالا و خدمات تا جای ممکن محاسبه شود.

در طراحی سیستم معاشات کارمندان دولت افغانستان قانون‌گذاران و متخصصان این بخش باید همزمان نظریه‌های خرد پرداخت حقوق و معاشات، نظریه‌های سلسله مراتب نیازهای مازلو، دو عاملی هرزبرگ، موفقیت‌طلبی مک کلند، نیازهای آلدرفر، نظریه‌های هدف‌گذاری، برابری و انتظار و همچنین نظریه‌های کلان پرداخت حقوق و معاش (کارایی، هزینه زندگی، قدرت پرداخت دولت و عرضه و تقاضای منابع انسانی) مد نظر قرار گیرد تا بتوان سیستمی را طراحی کرد که با جذب و حفظ منابع انسانی کلیدی، برای دولت مزیت‌های کلان اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را خلق کند.

هر روز روزنامه اطلاعات روز را پشت در منزلتان دریافت کنید

Subscribe to Daily Etilaat Roz		برای ادارات دولتی و شرکتها	
6 Months	120\$ USD	۴۰۰۰ افغانی	شش ماهه
Annual	200\$ USD	۷۰۰۰ افغانی	یک ساله

یادداشت: تنها یادداشت روز دیدگاه رسمی اطلاعات روز می‌باشد. مسئولیت سایر نوشته‌ها به نویسندگان آن بر می‌گردد.

آتش سوزی شده بود، اما منابع معتبر به روزنامه اطلاعات روز می گویند که هیچ کمکی صورت نگرفته است. برخی از سایت های خبری ایرانی مدعی شده اند که هواپیماهای ایرانی برای مهار آتش سوزی دست به کار شده اند، اما شاهدان عینی به روزنامه اطلاعات روز می گویند که هیچ کمک هوایی برای مهار آتش سوزی در اسلام قلعه صورت نگرفته است. جیلانی فرهاد، سخن گوی والی هرات می گوید که گروهی از آتش نشانان ایرانی به گمرک اسلام قلعه آمده بودند. بارها صنعت گران و سرمایه گذاران هرات از نبود زیرساخت ها در گمرک اسلام قلعه ابراز نگرانی کرده بودند و هشدار داده بودند که در نبود این زیرساخت ها، احتمال آتش سوزی در این گمرک زیاد است.

حمداالله خادم، رییس اتاق صنایع و معادن هرات در صحبت با روزنامه اطلاعات روز می گوید که بارها درخواست افزایش ظرفیت در بخش آتش نشانی را با مقام های ارشد در میان گذاشته ایم، اما کاری در این بخش صورت نگرفته است: «اگر امکانات کافی برای مهار آتش سوزی در اسلام قلعه می بود، صدها موتور در آتش نمی سوخت. متأسفانه صنعت گران و واردکنندگان مواد از ایران، خساره هنگفت دیده اند.» او از حکومت می خواهد که برای حمایت از صنعت گران اقدام کند و تمام تدابیر محافظتی برای کالاهای شان مدنظر بگیرد.

گمرک به شهر منتقل شود

گمرک اسلام قلعه در اوایل سال ۹۸ از مرکز شهر هرات به شهرک مرزی «اسلام قلعه» منتقل شد، اما حالا صنعت گران و سرمایه گذاران هرات خواستار انتقال مجدد این گمرک به داخل شهر شده اند.

یونس قاضی زاده، رییس اتاق تجارت و سرمایه گذاری هرات می گوید که گمرک اسلام قلعه امکانات کافی برای طی مراحل اسناد گمرکی ندارد و بخشی از تأسیسات این گمرک در آتش سوخته است.

او تأکید دارد که هر چه زودتر حکومت مرکزی گمرک اسلام قلعه را به داخل شهر منتقل کند.

جیلانی فرهاد، سخن گوی والی هرات می گوید که بخشی از تأسیسات گمرک یا تخریب شده و یا سرقت شده است و باید دوباره تأسیسات این گمرک فعال شود: «تجهیزات گمرکی از شعبه های گمرک یا از بین برده شده و یا سرقت شده است.» با این همه، نامنی در مسیر شاهراه هرات اسلام قلعه زیاد است. بارها تاجران هرات در مسیر این شاهراه، هدف انفجار، ترور و آدم ربایی قرار گرفته اند.

بارها سرمایه گذاران هرات با برپایی تجمعات اعتراضی خواستار منتقل کردن گمرک اسلام قلعه به داخل شهر شده اند تا از میزان مشکلات امنیتی شان کاسته شود.

بررسی وضعیت آتش سوزی به مرز اسلام قلعه رفته است. او نیروهای امنیتی را توظیف کرده است تا جلو سرقت کالاهای تجارتي را بگیرند. اما این اقدام مقام های محلی هرات با تأخیر صورت گرفته است و تا وقتی که نیروهای دولتی به محل اعزام شده اند، بخشی از کالاهای تجارتي سرقت شده است. یونس قاضی زاده، رییس اتاق تجارت و سرمایه گذاری هرات می گوید که آتش سوزی در اسلام قلعه تا صبح روز یکشنبه، ۲۶ دلو ادامه داشته است و افراد غیرمسئول حجم زیادی از کالاهای بخش خصوصی را غارت کرده اند.

او با انتقاد از عملکرد وزارت ترانسپورت و اداره نورم و استندرد می گوید که مقصر اصلی آتش سوزی در مرز اسلام قلعه این اداره است که به دلیل طرز العمل جدید دو هفته تانکرهای نفت و گاز را برای نمونه گیری متوقف کرده است. بیش از یک هفته از اعتصاب کاری صرافیها در پیوند به اقدام بانک مرکزی برای تبدیل صرافیها به شرکتهای خدمات پولی می گذرد و یکی از دلایل ازدحام بیش از حد در گمرک این موضوع بوده است.

رییس اتاق تجارت و سرمایه گذاری هرات می گوید که واردکنندگان کالاهای تجارتي برای طی مراحل اسناد گمرکی شان به پول افغانی نیاز داشتند و نتوانستند که از صرافیها پول بکشند: «می توان گفت که در دو دهه اخیر چنین فاجعه ای در سطح افغانستان رخ نداده است و این فاجعه ای بزرگ به سکتور خصوصی است.»

قطع برق ایران

با آتش سوزی در مرز اسلام قلعه هرات، جریان برق وارداتی ایران قطع شده است. برشنا اعلام کرده است که گروهی از مهندسان فنی برای ترمیم پایه آسیب دیده برق به اسلام قلعه اعزام شده اند، اما به دلیل دوام آتش سوزی قادر به ترمیم این پایه برق نشده اند.

در خبرنامه این نهاد آمده است که پس از مهار آتش سوزی، برشنا برای ترمیم پایه های برق وارداتی اقدام خواهد کرد.

برق هرات از کشورهای ایران و ترکمنستان تأمین می شود. مسئولان در برشنا به روزنامه اطلاعات روز می گویند که بیش از ۵۰ درصد از هراتیان از برق ایران استفاده می کنند. اما قطع برق ایران، فعالیت کارخانه های تولیدی در شهرک صنعتی هرات را مختل نکرده است.

حمیدالله خادم، رییس اتاق صنایع و معادن هرات می گوید که برق شهرک صنعتی از کشور ترکمنستان تأمین شده است و در فعالیت کارخانه های تولیدی مشکل ایجاد نشده است.

هرچند اداره محلی هرات در نخستین ساعات آتش سوزی در اسلام قلعه از نیروهای حمایت قاطع خواستار کمک برای مهار

سه موتر بصیر آریین به ارزش ۹۵ هزار دالر امریکایی در گمرک اسلام قلعه کاملاً سوخته است. او در صحبت با روزنامه اطلاعات روز می گوید برخی از مأموران گمرک، نیروهای دولتی و مافیای پس از اخاذی از موترهای باربری اجازه می دهند که کالاها وارد هرات شود.

آتش سوزی مریب در اسلام قلعه؛ دهها میلیون دالر دود شد و به هوا رفت

واجد روحانی

آتش سوزی عظیم که روز شنبه، ۲۵ دلو در گمرک مرزی اسلام قلعه هرات اتفاق افتاد تا اکنون به گونه ای کامل مهار نشده است. شاهدان عینی از محل آتش سوزی به روزنامه اطلاعات روز می گویند که هنوز شماری از کانتینرها در این گمرک در آتش می سوزد.

به گفته ای مقام های محلی در این آتش سوزی بیش از ۴۰۰ تریلی حاوی مواد سوختی و دیگر کالاهای وارداتی از ایران حریق شده و بیش از ۵۰ میلیون دالر به بازرگان خسارت وارده شده است.

شدت انفجار تانکرهای نفت و گاز در این آتش سوزی در حدی بوده است که حتی از فضا قابل مشاهده بوده است. اداره هوانوردی و فضایی ملی امریکا یا ناسا گزارش داده است که دو انفجار در بندر اسلام قلعه در هرات به حدی قوی بود که از ماهواره های این اداره در فضا نیز دیده شده است. بر بنیاد گزارش ناسا، انفجار نخست حوالی ساعت یک و ده دقیقه بعد از ظهر روز شنبه و انفجار دومی نیم ساعت بعدتر از آن رخ داده است.

بازرگانان متضرر از حکومت می خواهند که به علت عدم تهیه سیستم ایمنی باید برای شان غرامت بپردازد. رانندگان موترهای باربری مدعی اند که کارمندان گمرک و نیروهای دولتی به بهانه اخاذی بیش از دو هفته موترهای شان را در توقفگاه گمرک متوقف کرده بودند.

سه نفت کش علی احمد در آتش سوزی در مرز اسلام قلعه از بین رفته است. او در صحبت با روزنامه اطلاعات روز می گوید که در حدود ۱۰۰ هزار دالر امریکایی خساره مند شده است: «در داخل گمرک چاله های برای اخاذی حفر شده است و تنها موترهای باربری از مسیرهای مشخص عبور کرده می توانند که به نیروهای دولتی و مأموران گمرکی باج بدهند.»

او از حکومت می خواهد که در کنار مبارزه با فساد در گمرکات، برای آنان غرامت پرداخت کند. شمار زیادی از مالکان موترهای باربری پشت دروازه گمرک اسلام قلعه منتظرند، تا به آنان اجازه داده شود، وارد گمرک شوند.

سه موتر بصیر آریین به ارزش ۹۵ هزار دالر امریکایی در گمرک اسلام قلعه کاملاً سوخته است. او در صحبت با روزنامه اطلاعات روز می گوید برخی از مأموران گمرک، نیروهای دولتی و مافیای پس از اخاذی از موترهای باربری اجازه می دهند که کالاها وارد هرات شود.

او می گوید که اداره محلی هرات به هیچ عنوان قادر به مهار آتش سوزی نبوده است و در حدود ۱۵۰۰ موتر باربری در آتش سوخته است: «با اسکوآتور بخش های از گمرک اسلام قلعه هرات را حفر کرده اند، تا موترهای باربری از راه های باریک عبور کنند و از هر موتر باربری تا ۴۰۰ دالر امریکایی رشوه دریافت می کنند.»

او مدیریت بحران اداره محلی هرات را برای مهار آتش سوزی به ناتوانی متهم می کند.

سید طاها صادق، نماینده مردم هرات در مجلس نمایندگان

فروش ویژه

شروع سال تحصیلی ۱۴۰۰ با کتاب های کمک آموزشی هشت با ویژه کودکان و مکاتب از صنف اول الی صنف شش

انتشارات کودکان؛ ناشر پیشرو در انتشار کتاب و مواد آموزشی برای کودکان و مکاتب

- فروشگاه مرکزی: کارن، کاره ۳، چهارراه بل سبز، مارکت تجارتي - محلی، مجتمع کتابستان منزل لول، انتشارات و فروشگاه کودکان
- ☎ ۰۷۹۹۲۶۳۳ - ۰۷۹۹۲۶۵۸ - ۰۷۶۶۲۹۰۲۰ - ۰۷۸۸۳۳۰۹۴
- ادرس نمایندگی های ولایت
- نماینده گی ۱ مزار شریف: جاده زینت لاکه جاده مانا ابراهیم، نزدیک مدرسه سلطانیه، بوستان فرهنگی ابق فرود ۰۷۸۸۱۸۰۰۰ - ۰۷۸۸۱۸۰۰۰
- نماینده گی ۲ مزار شریف: نمایندگان بین المللی دانشی کتاب معارف، مقابل کتابخوشی بهمنی ۰۷۷۹۰۰۰۹۲۹ - ۰۷۷۹۰۰۰۹۲۹
- نماینده گی ۱ هرات: جریبل، چهارده منیر، دلا، زبونی سوز کولا، کنیسرای جعفری ۰۷۸۳۸۲۹۱۳ - ۰۷۸۸۷۸۶۶۷۶
- نماینده گی ۲ هرات: چوک کله، جنب کتابخانه مانه، انتشارات فارابی ۰۷۹۳۰۰۰۷۱۹۱ - ۰۷۹۳۰۰۰۷۱۹۱
- نماینده گی نایمان: دار دایمان، جوار مارکت سنری و میوه فروشی، کتابخوشی معرفت ۰۷۳۰۰۰۰۰۰۰ - ۰۷۳۰۰۰۰۰۰۰